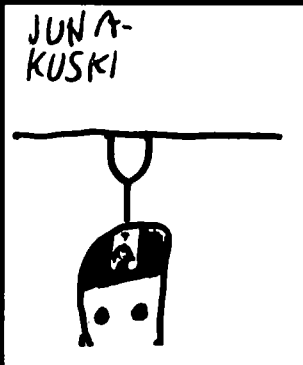

Naiset ja miehet työelämässä

HELSINKI 1986

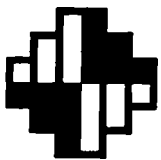
Tilastokeskus
Statistikcentralen
Central Statistical Office of Finland

Tutkimuksia
Nro 116

Undersökningar

Studies

Naiset ja miehet työelämässä

Tilastokeskus
Statistikcentralen
Central Statistical Office of Finland

HELSINKI 1986

2. muuttamaton painos

ISSN 0355-2071
ISBN 951-46-8677-2

Helsinki 1986. Valtion painatuskeskus

ESIPUHE

Tässä julkaisussa tarkastellaan työelämää naisten ja miesten kannalta eräiden keskeisten tietojen avulla. Julkaisussa esitetään tietoja naisten ja miesten koulutuksesta, osallistumisesta ansiotyöhön, työoloista ja palkkauksesta. Tilastotiedot ovat pääasiassa vuodelta 1983. Koulutuksesta ja työelämään osallistumisesta esitetään myös tapahtunutta kehitystä. Suuri osa tiedoista on jo aiemmin Tilastokeskuksen eri julkaisuissa esitettyjä, mutta tässä ne on julkaisun teemaan liittyen koottu yhteen.

Julkaisu on koeluontoinen ja liittyy sukupuolten välistä tasa-arvoa kuvaavien tilastojen kehittämiseen Tilastokeskuksessa.

Julkaisu on tehty työryhmässä, johon kuuluivat Eeva-Sisko Veikkola suunnitteluosastolta (puheenjohtajana), Heli Kovalainen työvoimatilastoista, Aila Repo koulutustilastoista, Anna-Leena Wickstrand-Laiho palkkatilastojen yksityiseltä sektorilta, Seppo Laaksonen palkkatilastojen julkiselta sektorilta ja Riitta Tolonen suunnitteluosastolta. Eeva-Liisa Tuominen Valtioneuvoston kansliasta on ollut mukana julkaisun suunnittelussa. Julkaisun kokoamisesta on vastannut Heli Kovalainen, tilastolliset kuviot on piirtänyt Riitta Tolonen ja julkaisua elävöittävät kuvat on piirtänyt Salme Halonen.

Helsingissä tammikuussa 1985

Olavi E. Nittamo

Jorma Hyppölä

SISÄLTÖ

	Sivu
ESIPUHE	3
JOHDANTO	
- Lähes puolet työvoimasta on naisia	6
KOULUTUS	
- Tutkinnon suorittaneesta väestöstä puolet on naisia	8
TYÖVOIMAAN KUULUVUUS	
- Kotiäitien määrä on vähentynyt	11
- Naisten työhön osallistuminen on korkeimmillaan 40-44-vuoden iässä	13
TYÖAJAN KEHITYS	
- Kokoaikatyö on yleisin työaika myös naisilla	15
- Osa-aikatyö, aamu-, ilta- ja yötyö ovat naisten työtä	16
- Naisten ansiotyöaika on lyhyempi, mutta kokonaistyöaika pidempi kuin miesten	17
TYÖ JA PERHE	
- Pienet lapset sitovat äitejä kotityöhön	19
TYÖTTÖMYYS	
- Naiset ovat useammin piilotyöttömiä ja vajaatyöllisiä kuin miehet	21
TYÖLLISTEN TOIMIALA JA AMMATTI	
- Julkinen sektori työllistää enemmän naisia kuin miehiä	23
- Naiset ja miehet tekevät eri töitä	24
- Miesten koulutuksella selvempi yhteys asemaan työpaikalla kuin naisten koulutuksella	26
PALKAT, YKSITYINEN SEKTORI	
- Naiset tekevät enemmän urakkapalkkaista työtä teollisuudessa kuin miehet	27
- Teollisuudessa naistoimihenkilö ei saavuta korkeimmallakaan koulutustasolla miesten kuukausikeskiansiota	28
- Naispuolinen pankkien toimihenkilö saa vain 60 % miesten kuukausiansioista	30
- Naismyyjät matalapalkkaisin ryhmä liikealan palkkatilastossa ...	31

PALKAT, JULKINEN SEKTORI

- Koulutuksen lisääntyminen pienentää palkkaeroja 33
- Kuntien kuukausipalkkaiset palkansaajat: Samassa ammatissa sama palkka naisille ja miehille, mutta naiset ja miehet ovat paljolti perinteisissä ammateissaan 34
- Hallinnolliset johtotehtävät ovat valtaosaltaan miesten käsissä. 35

LIITE 1 Koulutus-, työvoima- ja palkkatilastojen tietojen keruusta ja käytetyistä käsitteistä

LIITE 2 Lähteet

Kannen piirrokset: Noora Kovalainen, 6 v.

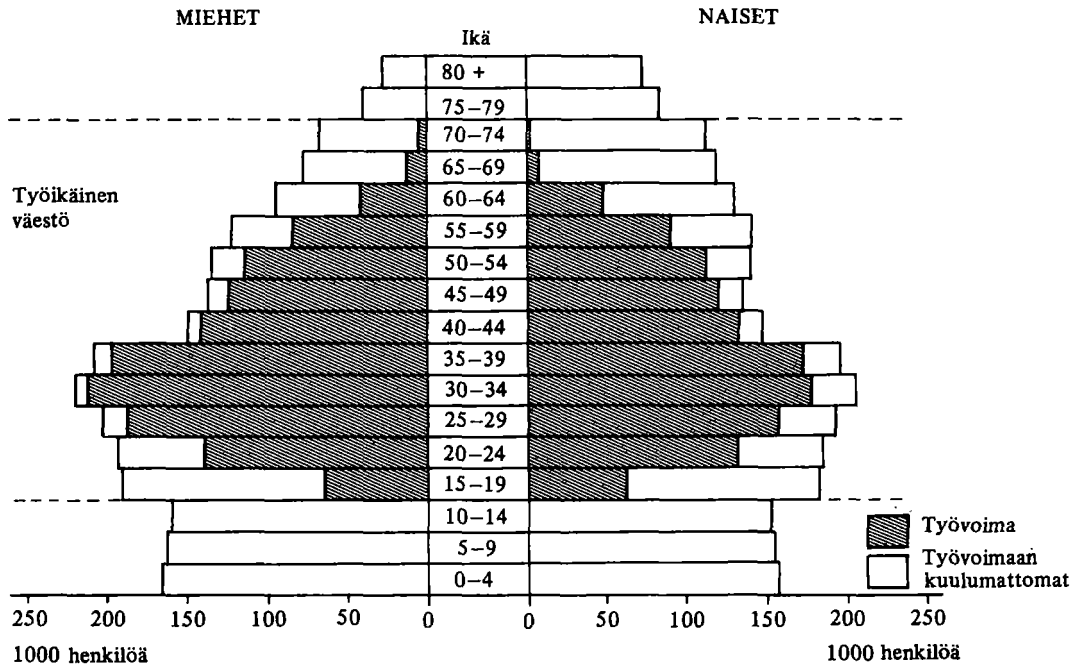
JOHDANTO

Lähes puolet työvoimasta on naisia

Työvoimatilastoissa työkäiseksi väestöksi luetaan yleensä 15 - 74-vuotiaat. Suomessa työkäistä väestöä on 3,7 miljoonaa henkeä, josta naisia on 1,9 miljoonaa ja miehiä 1,8 miljoonaa henkeä.

Työvoimaa oli vuonna 1983 2,5 miljoonaa henkeä. Työvoimaan luetaan sekä työssä olevat että työtä etsivät, työttömät, henkilöt. Työvoimaan kuulumattomia ovat opiskelijat, varusmiehet, omaa kotitalouttaan hoitavat, työkyvyttömät ja eläkeläiset.

KUVIO 1. VÄESTÖN TYÖVOIMAAN KUULUMINEN IÄN MUKAAN, 1983

Lähde: Työvoimatutkimus 1983.

Suomessa lähes puolet työvoimasta on naisia. Vuonna 1983 työvoimaan kuuluvista henkilöistä oli naisia 48 %. Kun työpanosta mitataan ansiotyössä tehdyillä työtunneilla, naisten osuus vuoden 1983 työpanoksesta oli 43 %. Naisten ansiotyöaika on pienempi kuin miesten, sillä naisilla normaali työaika on lyhyempi ja miehet tekevät enemmän sivu- ja ylitöitä kuin naiset.

Kotona tehtyä palkatonta työtä, kotityötä, ei tilastoida ansiotyöksi. Jos kotityö lisätään ansiotyöaikaan, ajankäyttötutkimuksen mukaan työllisten naisten kokonaistyöaika viikossa on keskimäärin noin viisi tuntia pidempi kuin työllisten miesten.

Naiset ja miehet tekevät paljon eri töitä, ovat eri ammateissa ja heillä on erilaiset työolot. Työelämän kahtiajakautuminen näkyy jo tyttöjen ja poikien erilaisissa koulutusvalinnoissa.

Tässä julkaisussa esitetään tietoja naisten ja miesten koulutuksesta, hakeutumisesta ammatteihin, ansiotyöhön osallistumisesta, työoloista ja palkoista. Suurin osa tiedoista on kerätty Tilastokeskuksen eri julkaisuista. Koulutus-, työvoima- ja palkkatilastojen tietojen keruuta ja tilastojen tärkeimpiä käsitteitä on määritelty liitteessä 1. Julkaisussa käytetyt lähteet on esitetty liitteessä 2.

KOULUTUS

Tutkinnon suorittaneesta väestöstä puolet on naisia

Lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa tai korkeakouluissa tutkinnon suorittaneen väestön määrä oli vuoden 1982 lopussa 1,6 miljoonaa henkeä, joista naisia oli puolet. Tilanne on ollut lähes sama 1950-luvulta lähtien. Lukioiden oppilaista naisia on ollut yli puolet jo 1920-luvulta lähtien. Ammatillisten oppilaitosten ja korkeakoulujen uusien opiskelijoiden määriin on tullut naisemmistö 1980-luvun alussa.

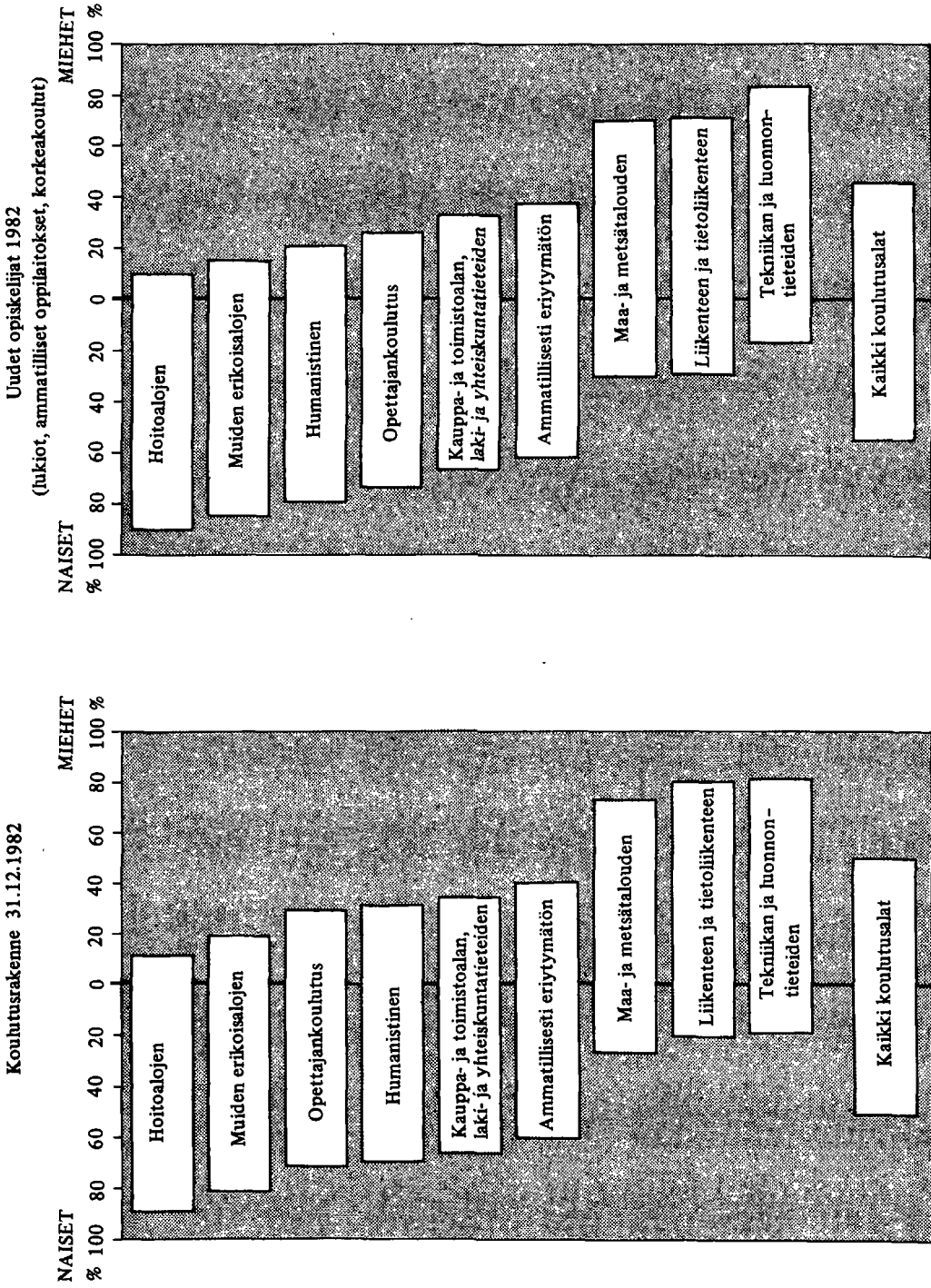
Voidaan sanoa, että on naisten koulutusaloja ja miesten koulutusaloja (taulukko 1., kuvio 2.). Naisten osuus on suurin hoitoaloilla sekä keski- että korkean asteen koulutuksessa. Hoitoalojen korkean asteen uusista opiskelijoista oli vuonna 1982 naisia 85 %. Tekniikan ja luonnontieteiden keskiasteen opiskelijoista naisia oli sen sijaan vain 16 prosenttia.

Lukioiden, ammatillisten oppilaitosten ja korkeakoulujen uusien opiskelijoiden jakauma koulutusaloittain naisten ja miesten välillä on lähes sama kuin tutkinnon suorittaneella väestöllä. Naisten ja miesten osuudet koulutusaloittain eivät toisin sanoen ole juuri muuttuneet vuosien mitaan.

Väestön koulutus rakenne on kuitenkin muuttumassa. Sekä naiset että miehet tulevat saamaan kummatkin enemmän koulutusta, mutta koulutuksen jakautuminen sukupuolen mukaan muuttuu hitaasti.

KUVIO 2. VÄESTÖN KOULUTUSRAKENNE 31.12.1982 JA UUDET OPISKELIJAT KOULUTUSALOITTAIN VUONNA 1982

Lähde: Tilastokeskuksen KO-tilastietodotussarja.

Taulukko 1. Lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa tai korkeakouluissa tutkinnon suorittanut väestö 31.12.1982, vuonna 1982 suoritettut tutkinnot ja uudet opiskelijat koulutusasteen ja -alan mukaan

Koulutusaste ja -ala	Väestön koulutusrakenne 31.12.1982		Suoritettut tutkinnot 1982		Uudet opiskelijat 1982	
	Naisia %	Yhteensä	Naisia %	Yhteensä	Naisia %	Yhteensä
Keskiaste yhteensä	49,2	1 281 731	53,9	89 423	54,2	106 540
Ammatillisesti eriytymätön	59,9	218 439	62,4	30 481	62,1	37 372
Humanistinen	73,9	6 242	93,9	765	90,5	1 237
Opettajankoulutus	61,3	5 811	43,8	169	48,6	173
Kauppa- ja toimistoalan, laki-, yhteiskuntatieteiden	71,7	185 625	71,1	6 344	69,9	9 142
Tekniikan ja luonnontieteiden ..	19,7	484 394	16,0	23 471	16,1	27 849
Liikenteen ja tietoliikenteen ..	22,6	20 242	29,2	1 560	30,1	1 603
Hoitoalojen	94,7	92 785	92,6	6 285	92,0	6 994
Maa- ja metsätalouden	26,8	95 065	22,3	6 089	29,0	5 855
Muiden erikoisalojen	84,2	173 128	87,6	14 259	85,0	16 315
Korkea-aste yhteensä	51,4	321 584	57,1	19 009	57,0	23 124
Humanistinen	68,7	37 849	70,7	2 287	73,2	2 655
Opettajankoulutus	72,5	52 508	81,7	1 575	75,6	2 355
Kauppa- ja toimistoalan, laki-, yhteiskuntatieteiden	55,9	98 417	65,9	7 088	64,1	9 237
Tekniikan ja luonnontieteiden ..	15,8	74 861	22,4	5 152	21,3	5 943
Liikenteen ja tietoliikenteen ..	1,0	2 577	13,4	67	5,2	58
Hoitoalojen	76,0	40 431	79,6	2 351	85,1	2 299
Maa- ja metsätalouden	30,7	6 233	37,0	265	37,43,0	316
Muiden erikoisalojen	17,6	8 708	68,8	224	64,8	261
Yhteensä	49,7	1 603 315	54,5	108 432	54,7	129 664

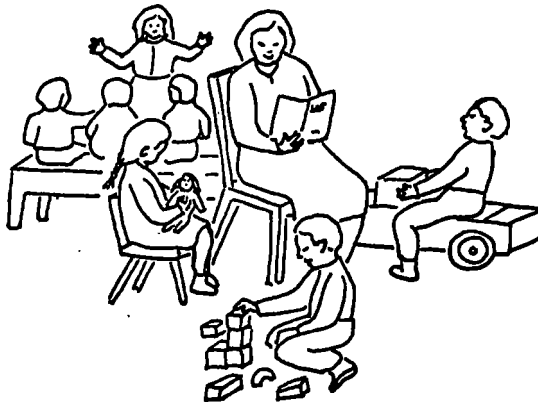
Lähde: Tilastokeskuksen K0-tilastotiedotussarja

TYÖVOIMAAN KUULUVUUS

Kotiäitien määrä on vähentynyt

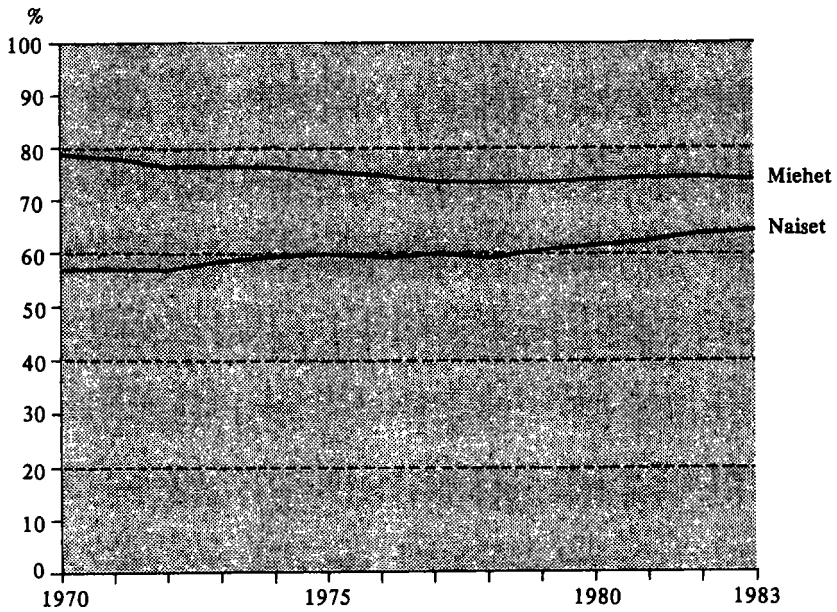
Väestön ansiotyöhön osallistumisessa voidaan erottaa kolme suurta muutosta viimeisten parinkymmenen vuoden ajalta:

- Koulutusajan pidentyminen on vähentänyt nuorten työssäkäyntiä. 1970-luvun alussa 15 - 19-vuotiaiden ikäluokasta puolet kuului työvoimaan, vuonna 1983 enää kolmannes.
- Naisten ansiotyössäkäynti lisääntyi ja kotiäitien määrä väheni 1970-luvulla voimakkaasti. 1970-luvun puolivälissä omaa kotitalouttaan hoitavia, joilla ei ollut lainkaan ansiotyötä, oli 200 000, nyt enää 150 000. Lähes kaikki kotitaloustyötä tekevät ovat naisia.
- Työkyvyttömiä ja eläkeläisten määrä kasvoi 1960-luvun puolivälistä 70-luvun loppuun. Työkyvyttömyyseläkkeellä on enemmän miehiä kuin naisia. Vuonna 1983 työkyvyttömyys- tai muulla varhaiseläkkeellä oli 15 - 64 -vuotiaista miehistä 8,6 % eli 142 000 henkeä. Naisten vastaava osuus oli 7,6 % eli 126 000 henkeä.

Kokonaisuudessaan miesten työvoimaosuus on laskenut, mutta naisten työvoimaosuus on noussut 1960-luvulta lähtien.

KUVIO 3. TYÖVOIMAAN KUULUVIEN OSUUS 15-74-VUOTIAISTA, 1970-1983

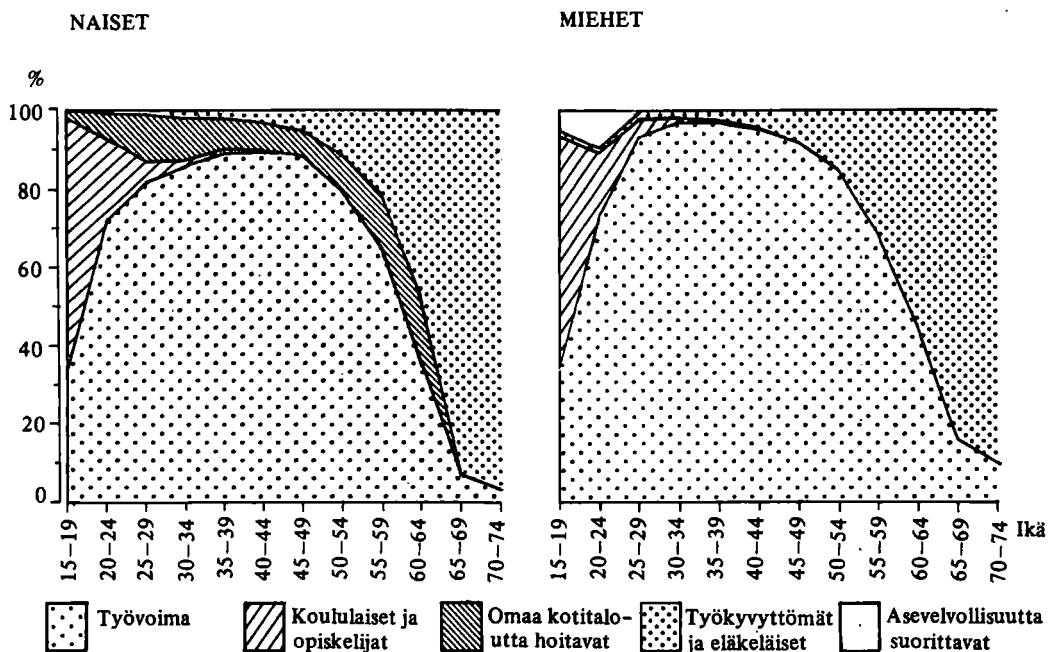
Lähde: Työvoimatutkimus 1983.

Naisten työhön osallistuminen korkeimmillaan 40 - 44-vuoden iässä

Naisten työhönosallistuminen on korkeimmillaan (90 %) 40 - 44-vuoden iässä ja miesten (97 %) 30 - 39 vuoden iässä (kuvio 4.). Viime vuosina on 45 - 64-vuotiaiden naisten työvoimaosuus noussut.

Työkyvyttömiä osuus kasvaa jyrkästi 45. ikävuoden jälkeen. 55 - 59-vuotiaista oli työkyvyttömänä neljäsosa, 60 - 64-vuotiaista kolmasosa.

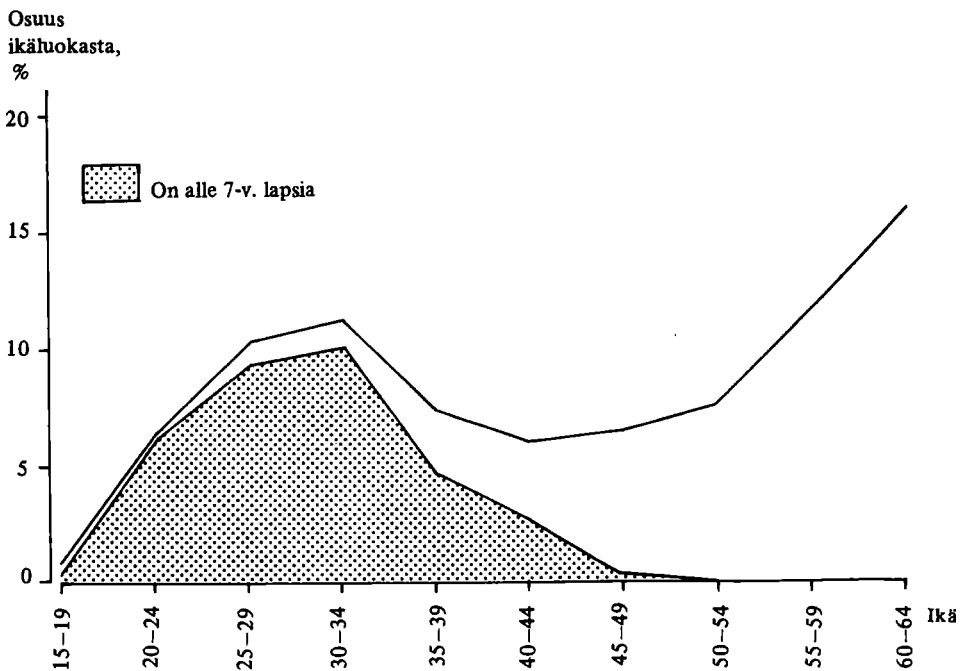
KUVIO 4. TYÖIKÄISEN VÄESTÖN TOIMINTA IÄN MUKAAN, 1983

Lähde: Työvoimatutkimus 1983.

Kotiäitinä oleminen on yleisintä 25 - 34-vuoden iässä, kun äidit hoitavat kotona alle kouluikäisiä lapsiaan (kuvio 5.). Syksyn 1983 työvoimatutkimuksen mukaan lähes kolmasosa kotiäideistä olisi halunnut olla ansiotyössä, mutta he ovat jääneet hoitamaan lapsia kotiin joko huonon työllisyystilanteen tai päivähoitovaikeuksien vuoksi. Päätoimisesti oman kotitalouden hoitaminen on yleistä myös 55 - 64-vuoden iässä. Tässä ikäryhmässä useat ilmoittivat työvoimaan kuulumattomuuden syyksi huonon terveyden tai korkean iän.

KUVIO 5. PÄÄTOIMISESTI OMAA KOTITALOUTTA HOITAVIEN OSUUS IKÄLUOKASTA, SYKSY 1983, NAISET

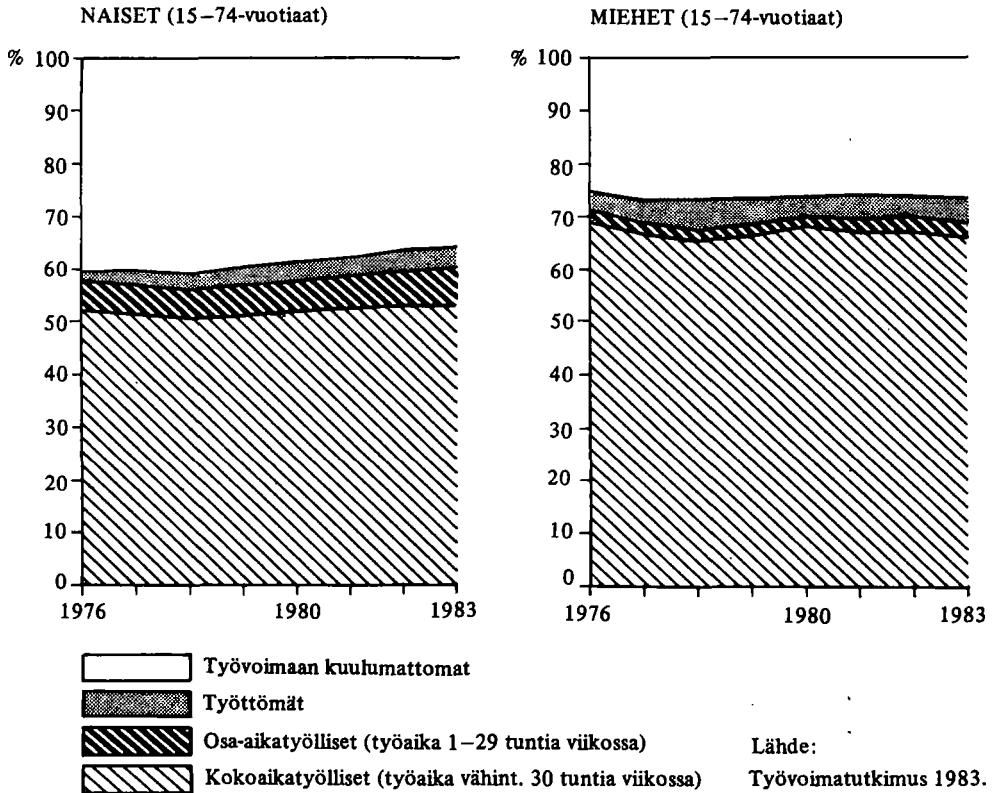
Lähde: Työvoimatutkimuksen vuosihaastattelu 1983.

TYÖAJAN KEHITYS

Kokoaikatyö on yleisin työaika myös naisilla

Työvoiman kasvu on 1970-luvulla perustunut naisten lisääntyneeseen ansiotyössäkäyntiin. Naistyövoima on kasvanut eniten palvelusten toimialalla, jossa työvoiman kysyntäkin on ollut voimakkainta. Vaikka osa-aikatyö yleistyi 1970-luvulla, on nimenomaan kokoaikatyötä tekevien työllisten määrä kasvanut, ja osa-aikatyönteko on pysynyt suhteellisen vähäisenä. Vuonna 1983 naisista oli osa-aikatyöllisiä* 12 %, miehistä 5 %.

KUVIO 6. TYÖVOIMAN KEHITYS TYÖAJAN MUKAAN, 1976–1983

* Osa-aikatyöllisiä ovat henkilöt, joilla työaika päätyössä on alle 30 tuntia viikossa.

Osa-aikatyö, aamu-, ilta- ja yötyö ovat naisten työtä

Osa-aikatyötä tekevät suurimmaksi osaksi naiset. Vuonna 1983 päätyönään osa-aikatyötä tekeviä oli 197 000 henkilöä, josta naisia oli kolme neljäsosaa, 141 000. Osa-aikatyö on keskittynyt tiettyihin ammatteihin. Yleisimmät osa-aikatyöammattiryhmät ovat siivous- ja kiinteistöhoitotyö, maataloustyö, myynti- ja toimistotyö.

Tällä hetkellä osa-aikatyötä tehdään osittain vastentahtoisesti, ja toisaalta näyttää siltä, että osa-aikatyö ei ole mahdollista niissä töissä, joissa sitä haluttaisiin tehdä. Syksyllä 1983 osa-aikatyötä tehneistä kolmasosa olisi halunnut kokoaikaista työtä. Toisaalta kokoaikatyötä tekevästä joka seitsemäs ilmoitti haluavansa osa-aikaista työtä.

Osa-aikatyötä tekeillä on useammin kuin muilla palkansaajilla määräaikainen tai muuten lyhytaikainen työsuhte. Syksyllä 1983 yli kolmasosa osa-aikatyöntekijöiden työsuhteista oli kestänyt alle vuoden. Kaikista palkansaajista alle vuoden oli ollut työsuhteessaan 16 %.

Osa-aikatyöntekijöiden työaika on usein epäsäännöllinen. Vain hieman yli puolella työaika sijoittuu säännöllisesti päiväsaikaan (kello 6.00:n ja 18.00:n välille).

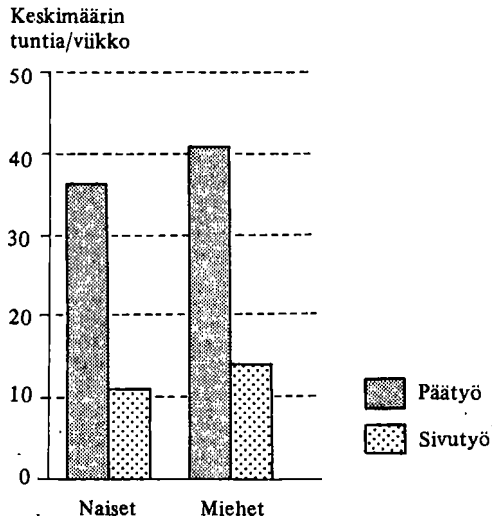
Kaikista työllisistä miehillä on useammin säännöllinen päivätyö kuin naisilla. Säännöllisessä päivätyössä on miehistä 77 %, naisista 74 %. Säännöllinen aamu-, ilta- ja yötyö on tyypillistä naisten työtä. Tällainen ns. "epämukava työaika" on 5 %:lla naisista, miehistä 1 %:lla. Kaksivuorotyö on yleisempää naisilla (11 %) kuin miehillä (8 %). Kolmivuorotyö on 6 %:lla sekä nais- että miestyöllisistä.

Naisten ansiotyöaika on lyhyempi, mutta kokonaistyöaika pidempi kuin miesten

Naisten ansiotyössä tekemä työaika on lyhyempi kuin miesten. Naisten säännöllinen, työehtosopimuksen mukainen tai muutoin normaali työaika on lyhyempi. Lisäksi naiset tekevät ylitöitä vähemmän kuin miehet. Naiset työskentelevät päätyöpaikassaan keskimäärin 36 tuntia viikossa ja miehet 41 tuntia.

Ansiotyössä olevista naisista 4 %:lla on päätyöpaikan ohella sivutyö, miehistä 11 %:lla. Naiset tekevät sivutyötä keskimäärin 11 tuntia, ja miehet keskimäärin 14 tuntia viikossa. Koska naiset tekevät harvemmin yli- ja sivutyötä kuin miehet, jää naisten yhteenlaskettu ansiotyötuntien kokonaismäärä (tehdyt työtunnit) vuodessa viidenneksen pienemmäksi kuin miesten (kuvio 7.).

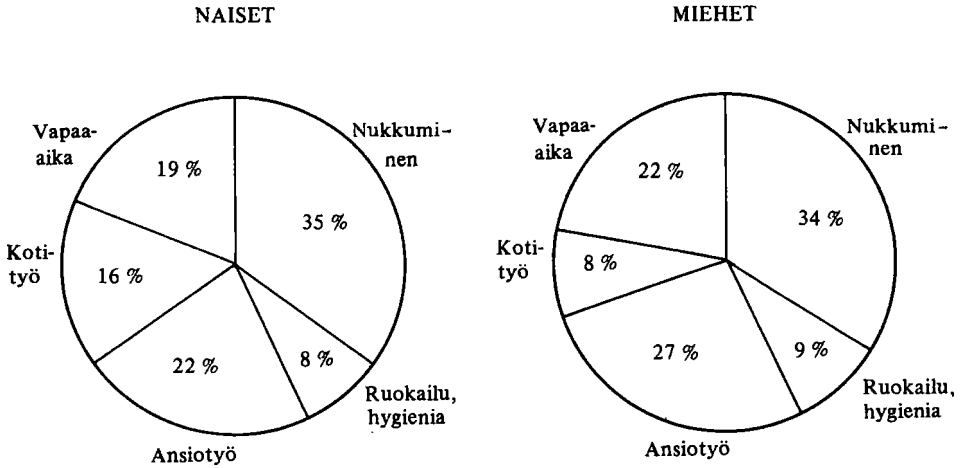
KUVIO 7. TEHDYT TYÖTUNNIT TYÖSSÄ OLLUTTA KOHTI PÄÄ- JA SIVUTYÖSSÄ, 1983

Lähde: Työvoimatutkimus 1983.

Naisten ja miesten työaika näyttää kuitenkin päinvastaiselta, jos ansiotyössä tehtyyn työaikaan lisätään kotona tehty palkaton työ, kotityö (kuvio 8.). Syksyn 1979 ajankäyttötutkimuksen mukaan naisten kokonaistyöaika viikossa oli keskimäärin viisi tuntia pidempi kuin miesten (naiset 63 t/v, miehet 58 t/v)*

KUVIO 8. TYÖLLISTEN AJANKÄYTTÖ NAISILLA JA MIEHILLÄ, 1979

Lähde: Suomalaisten ajankäyttö 1979.

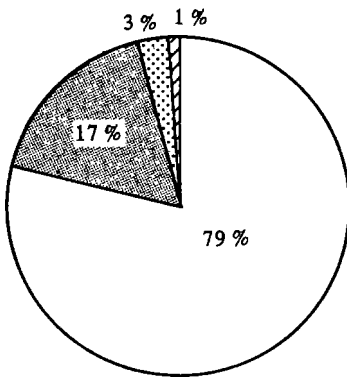
* Ajankäyttötutkimuksessa ansiotyöhön on laskettu varsinaisen työajan lisäksi myös työmatkat ja muu ansiotyöhön liittyvä ajankäyttö. Kotityöhön on laskettu kotitaloustyön lisäksi huoltotyöt, lasten hoito, ostokset ja asiointi.

TYÖ JA PERHE

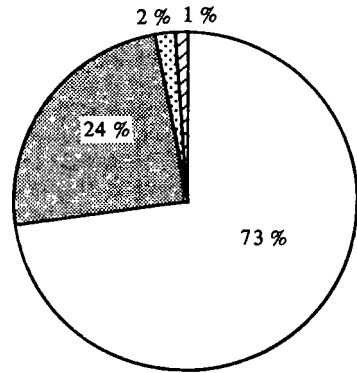
Pienet lapset sitovat äitejä kotityöhön

Perheitä, joissa oli alle kouluikäisiä lapsia ja kaksi huoltajaa, oli syksyllä 1983 noin 300 000. Yhdessä perheessä neljästä oli perinteinen työnjako, eli mies ansiotyössä ja vaimo pienten lasten kanssa kotona. Lähes kolmessa perheessä neljästä kävivät ansiotyössä molemmat vanhemmat. Tällaisia perheitä oli noin 220 000. Perheitä, joissa oli vähintään kaksi alle kouluikäistä lasta ja molemmat huoltajat olivat työvoimassa, oli noin 60 000. Sellaisia perheitä, joissa vain vaimo oli työelämässä, oli melko vähän (kuvio 9.). Yksinhuoltajaäitejä oli työvoimassa 72 000 ja yksinhuoltajaisia 12 000.

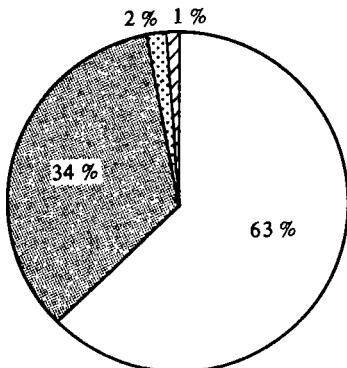
KUVIO 9. VANHEMPIEN TYÖVOIMAAN KUULUVUUS KAHDEN HUOLTAJAN PERHEISSÄ, SYKSY 1983

On alle 18-v. lapsia
(600 000 perhettä)

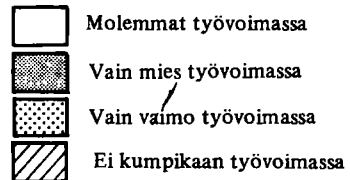

On alle 7-v. lapsia
(300 000 perhettä)

On vähint. 2 alle 7-v. lasta
(94 000 perhettä)

Vanhempien työvoimaan kuuluvuus:

Lähde:

Työvoimatutkimuksen vuosihaastattelu 1983.

Lasten lukumäärä ja ikä vaikuttavat vanhempien ansio- ja kotityöhön käyttämään kokonaistyöajan pituuteen. Ajankäyttötutkimuksen mukaan kokonaistyöaika on pisin naisilla, joilla on alle 4-vuoden ikäinen lapsi (69 tuntia viikossa); kokonaistyöajasta yli puolet on kotityöhön käytettyä aikaa. Miesten kotityöhön käyttämä aika vaihtelee vain vähän lasten mukaan, joten lapsilla ei ole niin suurta vaikutusta miesten kokonaistyöaikaan kuin naisten.

Näyttää siltä, että naiset säätelevät ansiotyöaikaansa lasten mukaan, ja heidän ansiotyöpanoksensa on erilainen elämän eri vaiheissa. Pienten lasten äideillä on lyhyempi ansiotyöpäivä kuin muilla naisilla. Esimerkiksi osa-aikatyötä he tekevät suhteellisesti useammin kuin muut. Vastaavaa vaihtelua miehillä ei ole havaittavissa. Miesten ansiotyöpanos on riippumaton perhevaiheesta.*

Yksinhuoltajanainen käyttää ansiotyöhön viikossa keskimäärin 10 tuntia enemmän kuin naimisissa tai avoliitossa oleva nainen, jolla on lapsia. Yksinhuoltajanainen tekee lähes yhtä pitkän ansiotyöviikon kuin lapsiperheen miespuoliset huoltajat, mutta yksinhuoltajanainen tekee 10 tuntia enemmän kotityötä viikossa kuin miehet. Yksinhuoltajaisien ajankäyttöä ei ole mahdollista tarkastella otoksen pienuuden takia.

* Niemi, Iiris: Kotitalous 10/1981, s. 5

TYÖTTÖMYYS

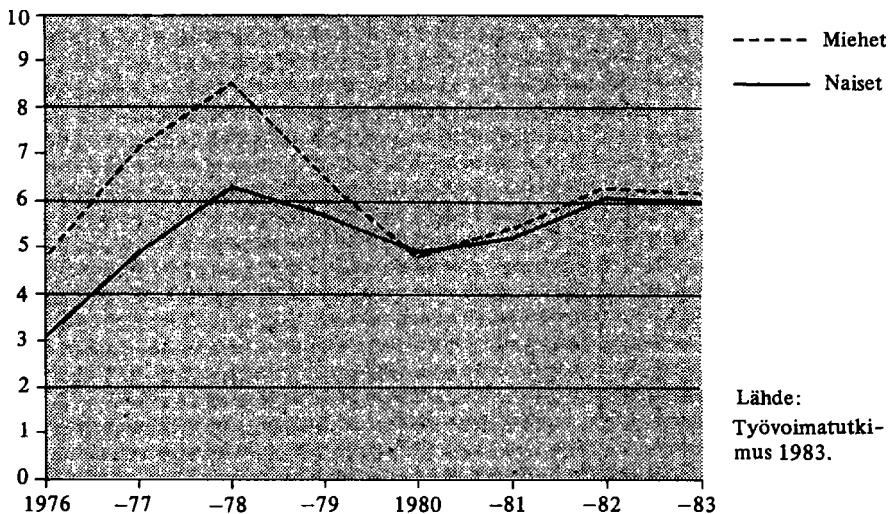
Naiset ovat useammin piilotyöttömiä ja vajaatyöllisiä kuin miehet

Naistyövoimasta oli vuonna 1983 työttömiä 6.0 %, 73 000 henkeä, ja mies-työvoimasta 6.2 %, 83 000 henkeä. Naisten avoimen työttömyyden kasvu ilmentää naisten pysyvää osallistumista työelämään. Vielä 1970-luvun lopulla naisten avoin työttömyys oli alhaisempi kuin miesten (kuvio 10.). Tuolloin korkean työttömyyden aikana naisia siirtyi työvoiman ulkopuolelle. Naisten työvoimaosuus jopa laski, ja heitä oli paljon piilotyöttöminä. Piilotyöttömiksi luetaan henkilöt, jotka haluaisivat työtä ja voisivat mennä työhön välittömästi, mutta he eivät aktiivisesti etsi työtä. Piilotyöttömiä ei lueta työvoimaan.

Korkean työttömyyden aikana, syksyllä 1978, piilotyöttömiä oli noin 100 000 henkeä. Piilotyöttömistä oli tuolloin suurin osa omaa kotitalouttaan hoitavia naisia. Kun avoin työttömyys laski, myös piilotyöttömien määrä väheni. 1980-luvulla piilotyöttömien määrä on ollut syksyisin mitattuna noin 50 000 henkeä. Piilotyöttömien määrä ei ole enää 80-luvulla noudattanut avoimen työttömyyden vaihteluita. Piilotyöttömistä puolet on kotityötä tekeviä perheenäitejä ja puolet on opiskelijoita.

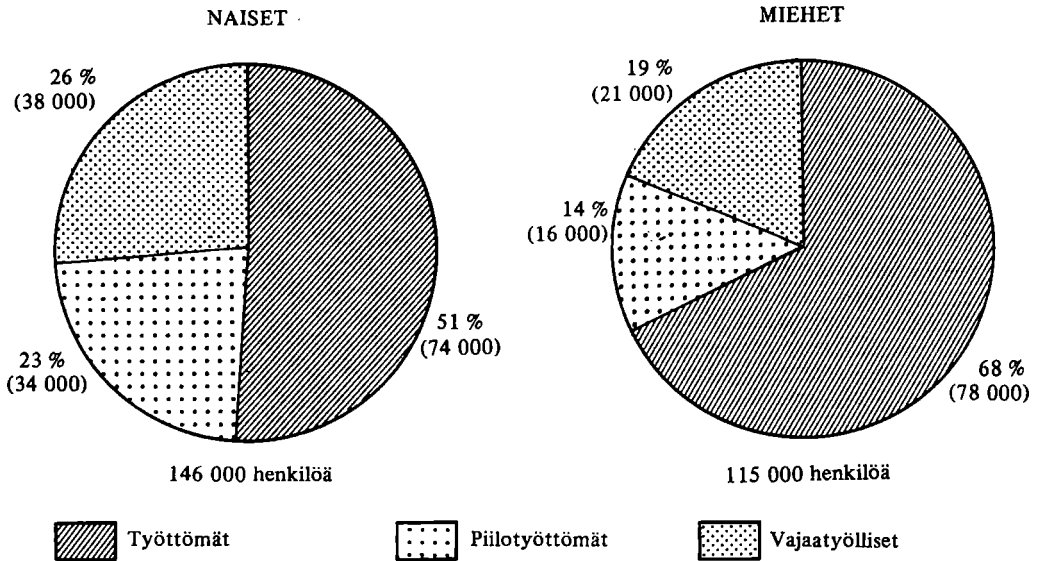
KUVIO 10. TYÖTTÖMIEN OSUUS TYÖVOIMASTA, 1976–1983

Työttömyysaste, %

Työttömyydestä saadaan laajempi kuva, kun tarkastellaan avoimen työttömyyden ohella tutkimusajankohtana piilotyöttömänä olleita ja vajaatyöllisiä. Vajaatyöllisiksi luetaan osan viikkoa työttömänä olleet ja ne osa-aikatyöntekijät, jotka olisivat halunneet olla kokoaikatyössä. Vajaatyöllisenä oli syksyllä 1983 yhteensä 59 000 henkeä, heistä oli naisia 38 000 eli 64 %. Työvoimatutkimuksen mukaan siis sekä piilotyöttömyys että vajaatyöllisyys ovat yleisempiä naisilla kuin miehillä (kuvio 11.).

KUVIO 11. TYÖTTÖMIEN, PIILOTYÖTTÖMIEN JA VAJAATYÖLLISTEN LUKUMÄÄRÄ JA OSUUDET KAIKISTA ERI TAVOIN TYÖTTÖMISTÄ, SYKSY 1983

Lähde: Työvoimatutkimuksen vuosihaastattelu 1983.

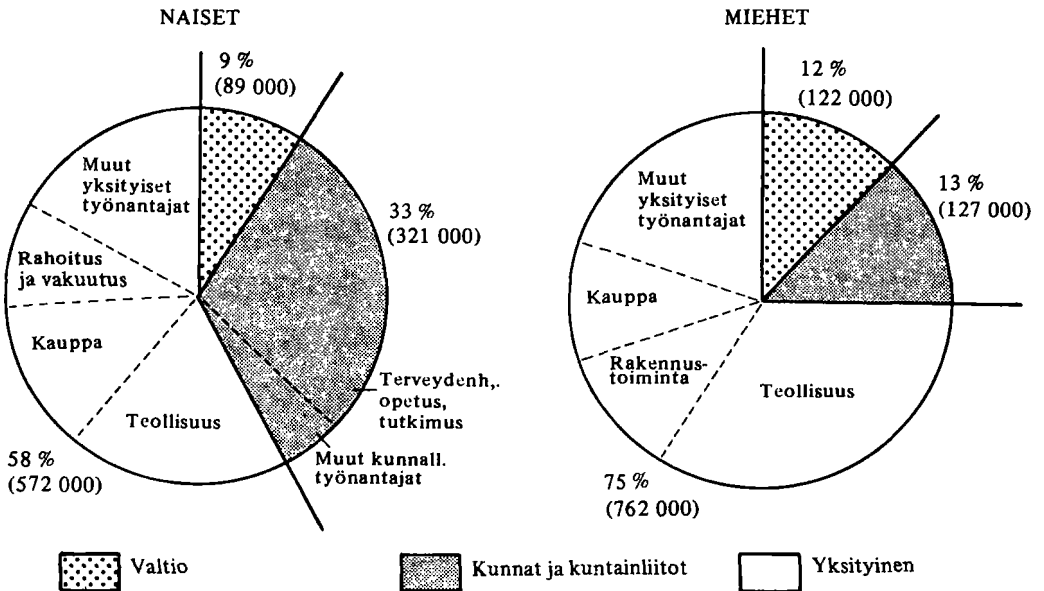
Työttömyyseläkeläisten määrä on kasvanut viime vuosina voimakkaasti. 55 - 64-vuotiaista työttömistä yli puolet on työttömyyseläkeläisiä. Työttömyyseläkejärjestelmä on kasvattanut naisten työttömyysastetta näissä ikäryhmissä enemmän kuin miesten. Naisten enemmistö työttömyyseläkeläisissä johtunee osittain siitä, että miehet voivat useammin kuin naiset työttömyyseläkkeen sijaan siirtyä jollekin varhaiseläkkeelle kuten rintamasotilaseläkkeelle tai rintamaveteraanien varhaiseläkkeelle.

TYÖLLISTEN TOIMIALA JA AMMATTI

Julkinen sektori työllistää enemmän naisia kuin miehiä

Naisista 42 % ja miehistä 25 % työskentelee valtion, kunnan tai kuntainliiton palveluksessa eli julkisella sektorilla.* Naisten määrä julkisella sektorilla on suuri nimenomaan kuntien ja kuntainliittojen opetus-, tutkimus- ja terveydenhoitoaloilla. Runsas neljäsosa naisista työskentelee näillä aloilla. Miesten kohdalla yhtä tyypillistä on toimiminen yksityisen työnantajan palveluksessa teollisuudessa (kuvio 12.).

KUVIO 12. PALKANSAAJAT TYÖNANTAJAN JA TOIMIALAN MUKAAN, SYKSY 1983

Lähde: Työvoimatutkimuksen vuosihaastattelu 1983.

Teollisuuden toimialalla työskenteli vuonna 1983 kaikkiaan noin 600 000 työllistä, joista miehiä oli 390 000 ja naisia 216 000. Naisvaltaisin teollisuuden ala on tekstiiliteollisuus, jossa naisia oli 56 000 kaikkiaan 71 000:sta työllisestä. Elintarviketeollisuudessa oli sekä miehiä että naisia yhtä paljon. Vaikka metalli- ja konepajatuotteiden valmistus on miesvaltainen teollisuuden ala (työllisistä miehiä 80 %), se työllistää lukumääräisesti paljon naisia, noin 39 000.

* Tässä valtioenemmistöiset osakeyhtiöt on luettu yksityisiin kuuluviksi.

Naiset ja miehet tekevät eri töitä

Naiset ja miehet tekevät eri töitä. Naiset tekevät yleisimmin tilinpito- ja konttoriteknistä työtä, kirjanpitoa, kassanhoitoa tai sihteerintyötä. Viidesosa työssäolevista naisista toimii näissä ammattiryhmissä. Muita naisten tyypillisiä ammattiryhmiä ovat koti- ja suurtaloustyö, sairaanhoito ja siivous.

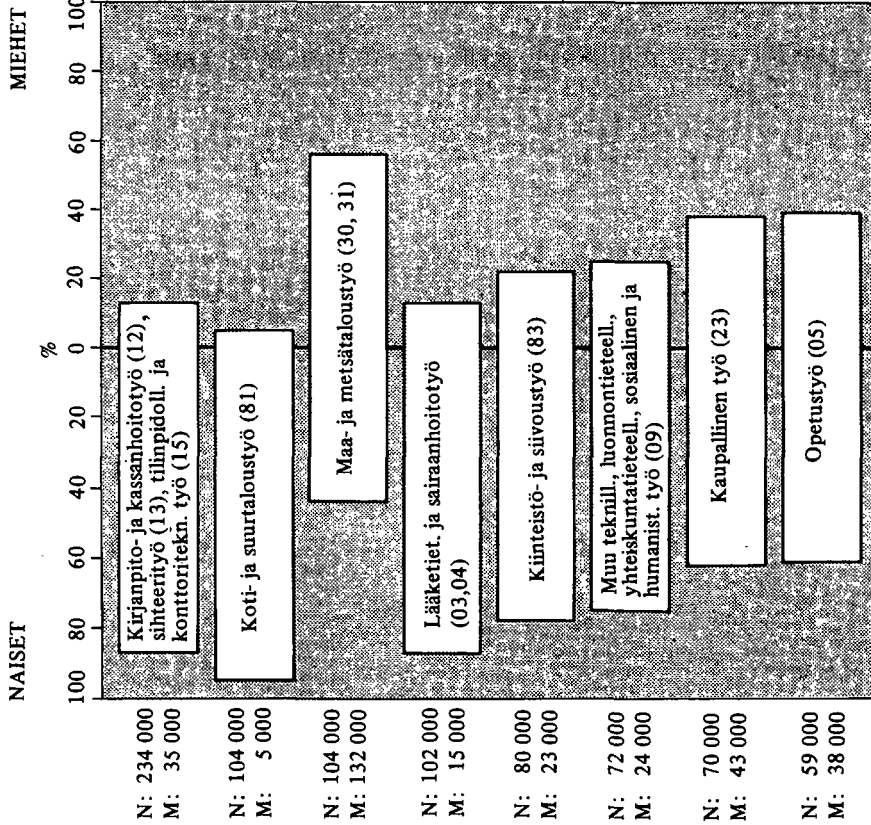
Miesten yleisimmät ammatit ovat teolliseen työhön liittyviä: konepaja-, rakennusmetallityö, sähkötyö, puutyö, maalaus- ja lakkaustyö ja muu rakennustyö.

Kuviossa 13. on esitetty ammattiryhmät, joissa naisia ja miehiä työskentelee eniten. Mainituissa ammattiryhmissä on työllisistä naisista 73 % ja miehistä 64 %. Näistä suurista ammattiryhmistä sukupuolen kannalta eriytymättömiä ovat maataloustyö, kaupallinen työ ja opetustyö.

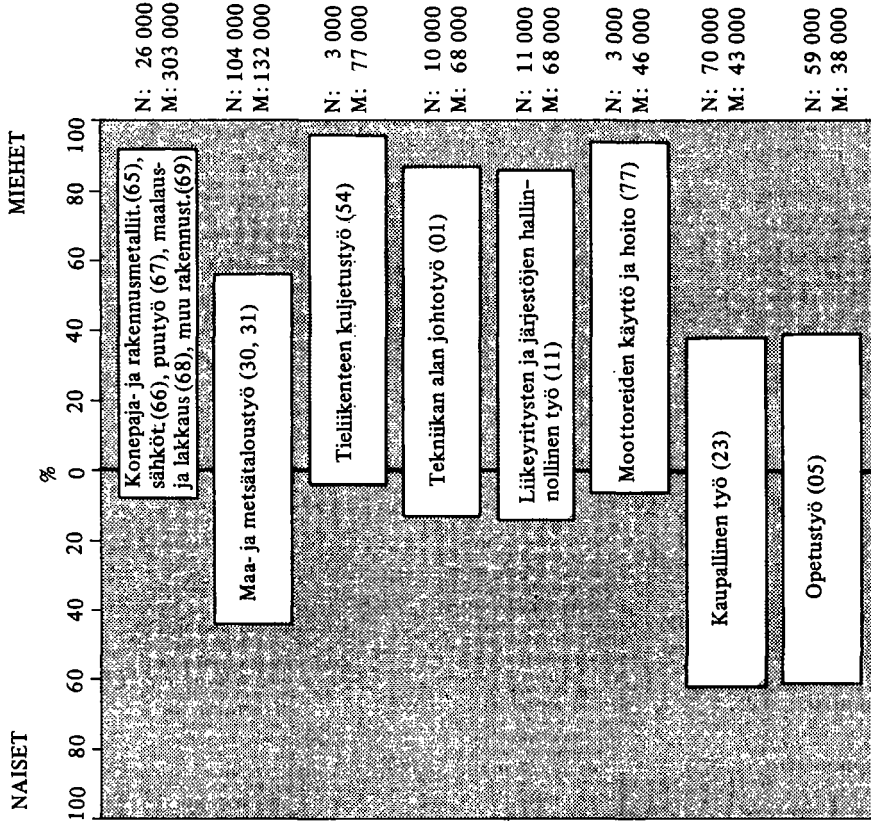

KUVIO 13. NAISTEN JA MIESTEN SUURIMMAT AMMATTIYHDMÄT, SYKSY 1983

Naisten suurimmat ammattiryhmät

Miesten suurimmat ammattiryhmät

N = Naisten lkm
M = Miesten lkm

Lähde: Työvoimatutkimuksen vuosihaastattelu 1983.

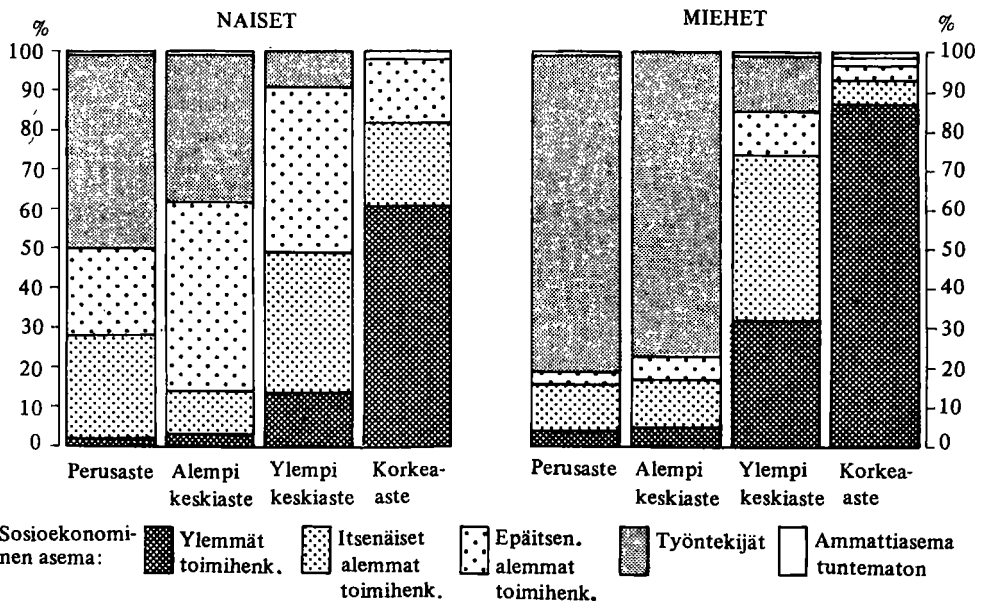
Miesten koulutuksella selvempi yhteys asemaan työpaikalla kuin naisten koulutuksella

Nais- ja miespalkansaajat eroavat ammatillisen asemansa perusteella toisistaan selvästi. Miehistä puolet kuuluu työntekijöihin, joihin luetaan mm. teollista ja rakennustyötä tekevät. Naisista lähes puolet on alempia toimihenkilöitä. Alempiin toimihenkilöihin kuuluu mm. toimisto- ja myyntityötä tekevät.

Naiset ovat harvemmin ylempiä toimihenkilöitä kuin miehet. Varsinkin johtotehtävissä naisia on vähän. Esimiestehtävissä toimivista alemmista toimihenkilöistä vain joka neljäs on nainen. Epäitsenäistä ja rutiniinomaista työtä tekevistä on naisia suurin osa.

Korkea-asteen koulutuksen saaneet naiset yltävät miehiä harvemmin ylempiin toimihenkilöammatteihin. Korkean asteen tutkinnon suorittaneista miehistä kuuluu 86 %, naisista 61 % ylempiin toimihenkilöihin (kuvio 14.).

KUVIO 14. PALKANSAAJAT KOULUTUSASTEEN JA SOSIOEKONOMISEN ASEMAN MUKAAN, SYKSY 1983

Lähde: Työvoimatutkimuksen vuosihaastattelu 1983.

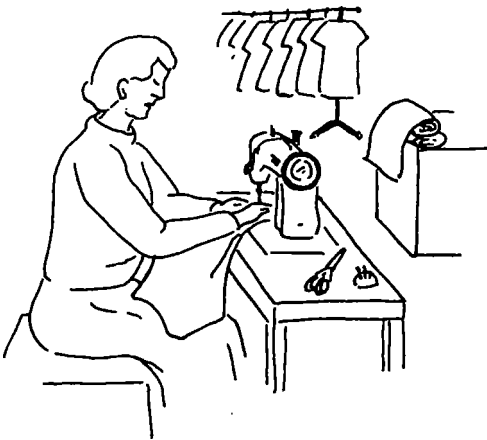
PALKAT, YKSITYINEN SEKTORI

Tähän julkaisuun on yksityiseltä sektorilta valittu vertailtavaksi teollisuustyöntekijöiden, teollisuuden toimihenkilöiden ja liikealan toimihenkilöiden naisten ja miesten palkkaus. Teollisuustyöntekijöiden lukumäärä palkkatilastossa on vajaa 300 000 palkansaajaa, josta naisia on 34 %. Teollisuuden 140 000 toimihenkilöstä naisia on 37 %. Liikealan toimihenkilöiden 200 000 palkansaajasta naisia on 67 %.*

Tämän tarkastelun ulkopuolelle jäävät mm. yksityisen sektorin suuret miesvaltaiset alat, rakennusala ja autoliikenne. Rakennusalan 100 000 työntekijästä naisia on vain 5 % ja autoliikenteen 20 000 työntekijästä vain 4 %.

Naiset tekevät enemmän urakkapalkkaista työtä teollisuudessa kuin miehet

Teollisuustyöntekijöiden säännöllisistä työtunneista naisilla urakkatyön osuus on 33 %, miehillä 21 %. Miehet tekevät enemmän palkkiotyötä kuin naiset (taulukko 2.). Ylityötä miehillä on 2.6 % säännöllisen työajan tunneista, naisilla vain 1.1. %

Taulukko 2. Työntekijöiden työtunnit palkkausmuodon mukaan

	Miehet %	Naiset %
Aikatyö	61,0	54,6
Urakkatyö	20,7	33,1
Palkkiotyö	<u>18,3</u>	<u>12,3</u>
	100,0	100,0

* Yksityisen sektorin 1,3 miljoonasta palkansaajasta palkkatilastoinnin piirissä on noin 800 000 palkansaajaa. Tilastojen peittävyys vaihtelee toimialoittain (ks. liite 1, palkkatilastojen tietojen keruu).

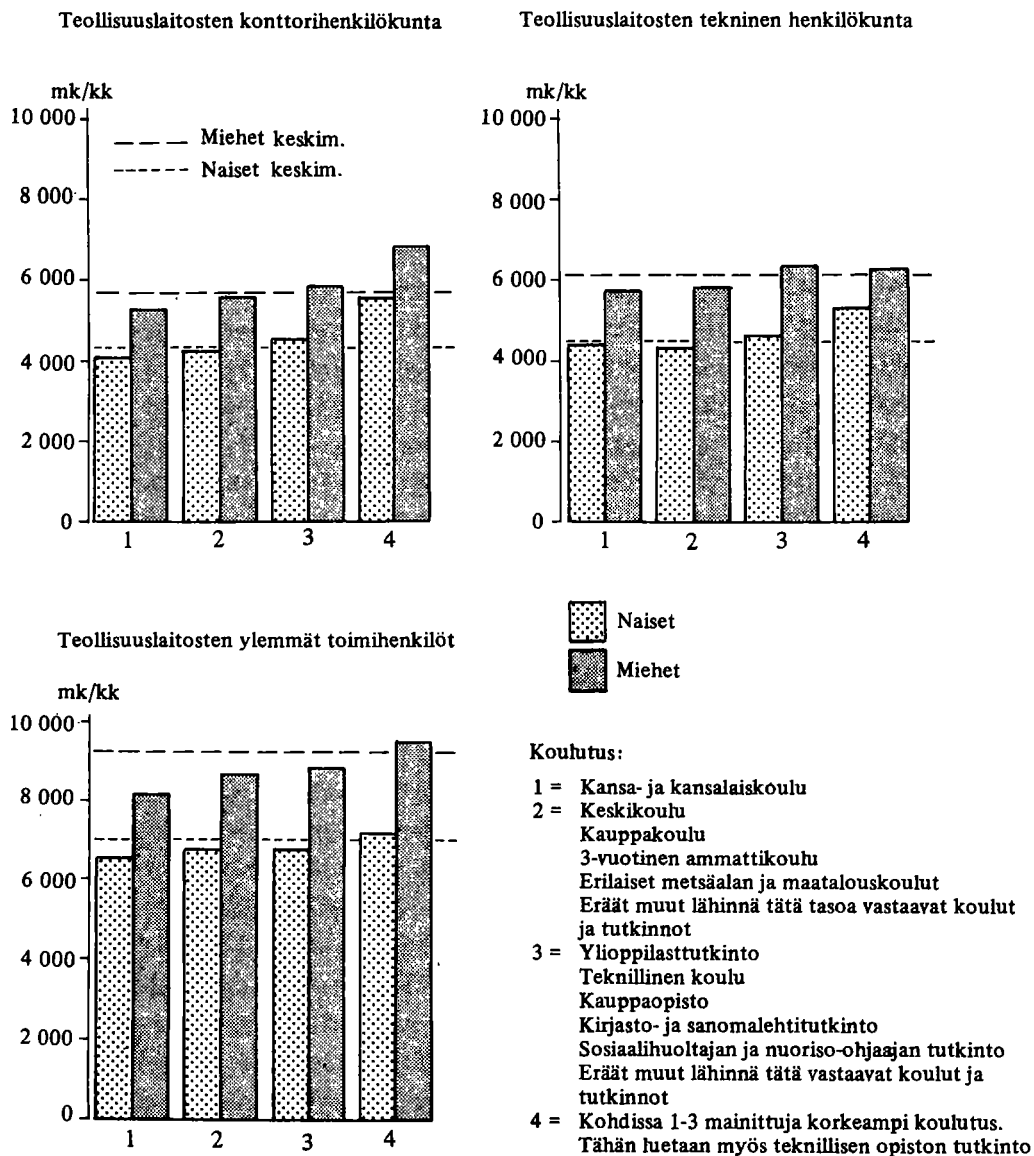
Tarkasteltaessa teollisuuden eri aloja, miestyöntekijöiden korkeimman ja matalimman ansion ero on 13,98 markkaa. Naisilla vastaava ansioiden ero on 9,63 markkaa. Miesten matalin ansio (23,09 mk vaatetusteollisuudessa) on lähes sama kuin naisten keskimääräinen tuntiansio (23,53 mk). (Tiedot ovat vuoden 1984 1. neljännekseltä.)

Teollisuudessa naistoimihenkilö ei saavuta korkeimmallakaan koulutustasolla miesten kuukausikeskiansiota

Teollisuuden toimihenkilöt jaetaan konttorihenkilökuntaan, tekniseen henkilökuntaan ja ylempiin toimihenkilöihin. Naisten osuus konttorihenkilökunnasta on 77 % ja keskiansioiden osuus on 71 % miesten kuukausikeskiansioista. Teknisissä toimihenkilöissä naisten osuus lukumäärästä on vain 14% ja naisten ansio on keskimäärin 73 % miesten ansiosta. Ylemmissä toimihenkilöissä naisia on enää 11 % lukumäärästä ja naisten ja miesten kuukausikeskiansioiden ero on 2255 markkaa. Näissä toimihenkilöryhmissä naiset eivät saavuta korkeimmallakaan koulutustasolla miesten kuukausikeskiansiota (kuvio 15.).

KUVIO 15. TEOLLISUUSLAITOSTEN KONTTORI-, TEKNISTEN JA YLEMPIEN TOIMIHENKILÖIDEN SÄÄNNÖLLISEN TYÖAJAN KUUKAUSIANSIOT KOULUTUKSEN MUKAAN, ELOKUU 1983

Lähde: Liikealan ja teollisuuslaitosten toimihenkilöiden palkat elokuussa 1983.

Naispuolinen pankkien toimihenkilö saa vain 60 % miesten kuukausiansioista

Suurimmat ryhmät liikealan toimihenkilöiden palkkatilastossa ovat kaupan konttorien, pankkien ja vakuutuslaitosten toimihenkilöt, sekä myyjät ja ravitsemusliikkeiden työntekijät.

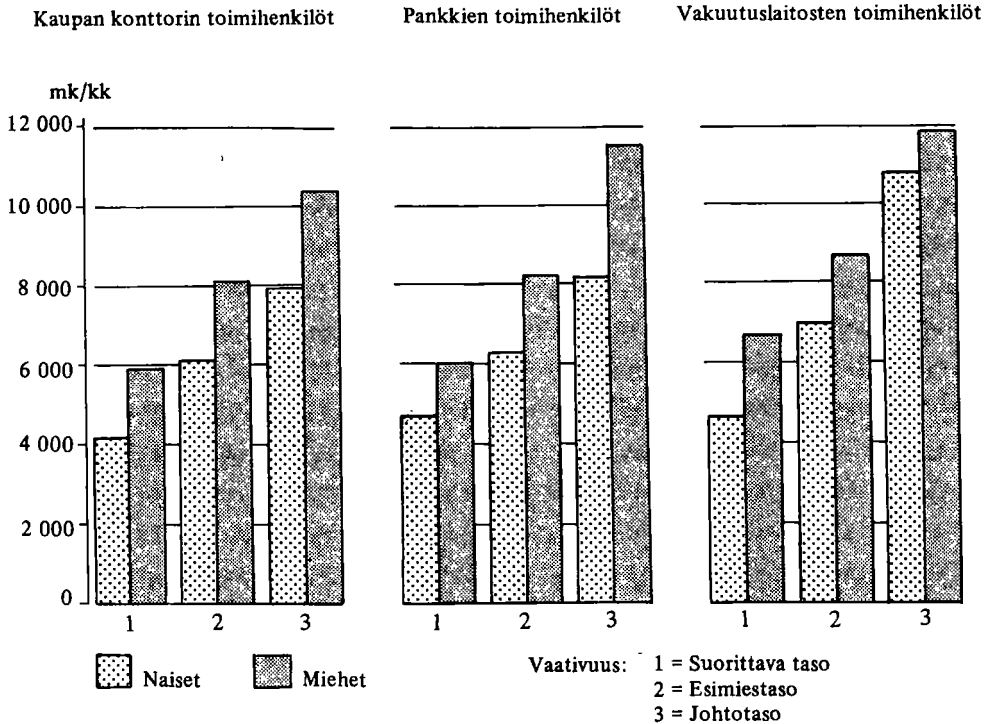
Kaupan konttorien, pankkien ja vakuutuslaitosten naistoimihenkilöiden ansioiden osuus on noin 60 % miestoimihenkilöiden ansioista (taulukko 3).

Taulukko 3. Kaupan konttorien, pankkien ja vakuutuslaitosten toimihenkilöiden lukumäärät ja naisten ansioiden prosenttiosuus miesten ansioista elokuussa 1983.

	Lukumäärä	Naisten osuus %	Naisten ansio miesten ansiosta %
Kaupan konttorit	53 000	60	61
Pankit	33 000	81	60
Vakuutuslaitokset	16 000	71	62

Edellä mainituissa ryhmissä jaetaan toimihenkilöt kolmeen tasoon työn vaativuuden perusteella. Vakuutuslaitosten ja kaupan konttorien toimihenkilöiden naisten ja miesten kuukausikeskiansioiden välinen ero taasoittuu, kun työn vaativuus lisääntyy. Pankeissa naisten ja miesten kuukausikeskiansioiden ero sitä vastoin kasvaa työn vaativuuden lisääntyessä (kuvio 16.).

KUVIO 16. KAUPAN KONTTORIN, PANKKIEN JA VAKUUTUSLAITOSTEN TOIMIHENKILÖIDEN SÄÄNNÖLLISEN TYÖAJAN KUUKAUSIANSIOT TYÖN VAATIVUUSTASON MUKAAN, ELOKUU 1983

Lähde: Liikealan ja teollisuuslaitosten toimihenkilöiden palkat elokuussa 1983.

Naismyyjät matalapalkkaisin ryhmä liikealan palkkatilastossa

Liikealan palkkatilastossa matalin kuukausikeskiansio on myyjillä (3403 markkaa). Naismyyjät saavat 84 % miesten kuukausikeskiansioista. Myyjät ryhmitellään sen mukaan, mitä he myyvät. Naisten suurimmat ryhmät ovat elintarvikemyyjät ja myymäläkassanhoitajat, joiden ansiot ovat vain 3205 markkaa ja 3282 markkaa kuukaudessa. Miesten suurimmissa myyjäryhmissä kuukausikeskiansiot ovat 3583 markkaa ja 3995 markkaa (taulukko 4).

Taulukko 4. Naisten osuus liikealan eri ammattiryhmien lukumääristä ja naisten ansioiden osuus miesten ansioista elokuussa 1983

Ammattiryhmä	Lukumäärä	Naisten osuus lukumäärästä	Säännöllisen työajan ansio	Naisten keskiansion osuus miesten keskiansiosta
Autoalan myynti- ja varastohenkilökunta	4871	3	5010	79
Tullaajat ja huolintatyönjohtajat	440	1	4953	80
Myymlän- ja osastonhoitajat	8748	48	4859	86
Ravitsemus- ja majoitusliikkeiden esimiehet	4622	77	4649	83
Laivaus- ja huolintalan toimihenkilöt	1397	63	4430	79
Apteekkihenkilökunta	4404	98	4330	69
Varastohenkilökunta	14023	27	3942	90
Kuljetushenkilökunta	5454	1	3914	86
Ravitsemus- ja majoitusliikkeiden työntekijät	27177	86	3709	90
Huoltoasemien työntekijät	4609	27	3526	95
Myyjät	53521	80	3403	84

PALKAT, JULKINEN SEKTORI

Julkisella sektorilla, so. kunnallisella ja valtion sektorilla, oli vuonna 1983 kokoaikaisessa palvelussuhteessa noin 500 000 henkilöä*. Kuukausipalkkaisessa palvelussuhteessa heistä oli noin 430 000 henkilöä, muut olivat tuntipalkkaisessa palvelussuhteessa.

Kunnat huolehtivat valtaosasta terveys-, sairaanhoito-, opetus- ja sosiaalialan tehtäviä, jotka ovat suuria naisvaltaisia aloja. Kuntien kuukausipalkkaisista onkin naisia 75 %. Valtion henkilöstöltään suurimmat alat ovat miesvaltaisia, kuten Valtionrautatiet, Tie- ja vesirakennuslaitos ja Posti- ja telelaitos. Valtion kuukausipalkkaisista on miehiä 60 %.

Koulutuksen lisääntyminen pienentää palkkaeroja

Kuntasektorin kuukausipalkkaiset ovat valtion sektorin vastaavaa ryhmää koulutetumpia. Tosin tutkijakoulutuksen saaneita on valtion sektorilla suhteellisesti enemmän kuin kuntasektorilla.

Kuntien palveluksessa olevien naisten koulutus "kasautuu" selvästi alemmalle keskiasteelle: joka neljännellä on alemman keskiasteen tutkinto. Korkeimmin koulutettujen ryhmässä, so. ylemmän kandidaattiasteen ja tutkijakoulutuksen saaneiden ryhmässä miesten osuus on suhteellisesti suuri.

Palkkataso on yleensä sitä korkeampi, mitä laajempi koulutus henkilöllä on. Poikkeuksia tästä kuitenkin on. Alimman korkea-asteen koulutuksen saaneissa on enemmän pienipalkkaisia (kuukausipalkka alle 4000 mk) kuin ylemmän keskiasteen koulutuksen saaneissa, joka on alemmantasoinen koulutus. Edelleen poikkeuksena voidaan mainita, että korkeapalkkaisten (kuukausipalkka yli 7000 mk) miesten osuus on huomattavan suuri kuntasektorilla alimman korkea-asteen koulutuksen saaneilla verrattuna muihin korkean asteen tutkinnon suorittaneisiin.

* Tähän lukuun eivät sisälly kuntasektorin noin 30 000 perhepäivähoitajaa, jotka ovat naisia. Tästä puuttuvat myös maatalouslomittajat, joista suurin osa on naisia.

Miesten keskipalkat ovat kaikilla koulutusasteilla sekä kunnilla että valtiolla naisten keskipalkkoja parempia. Erot vaihtelevat noin 15 %:sta 25 %:iin. Sukupuolten väliset palkkaerot ovat kuitenkin suhteellisesti pienemmät korkeamman koulutusasteen saaneiden joukossa (taulukko 5.).

Kuntien kuukausipalkkaiset palkansaajat: Samassa ammatissa sama palkka naisille ja miehille, mutta naiset ja miehet ovat paljolti perinteisissä ammateissaan

Taulukossa 6. on kuntien kuukausipalkkaisia palkansaajia ammateittain palkkauksen mukaan. Näissä ammateissa työskentelee yhteensä noin kolme neljäsosaa kuntien ja kuntainliittojen kuukausipalkkaisista. Ammatit on ryhmitelty työtehtävien mukaisiin ryhmiin. Ryhmät ovat keskipalkkansa suuruuden mukaisessa järjestyksessä. Kunkin ryhmän ammatit on myös järjestetty palkan mukaan suuruusjärjestykseen.

Kuntien palveluksessa olevien naisten ja miesten ammattialat erottuvat selvästi. Toimistoala, hoitoala, lasten päivähoito, sosiaalityö yms. alat ovat "houkutelleet" vain vähän miehiä. Vastaavasti kunnossapito-, korjaus-, liikenne- ja tekniset työt ovat miesvaltaisia, lukuunottamatta esim. raitiovaununrahastajia ja arkkitehtejä.

Kuntasektorilla maksetaan samassa ammatissa suurin piirtein sama palkka sekä miehille että naisille. Sukupuolten väliset palkkauserot johtuvatkin siitä, miten eri ammatteihin on valikoiduttu. Tämä valikoituminen on perinteisen suunnan mukaista, joskin vähäisiä muutoksia on ollut havaittavissa.

* Kuntien kuukausipalkkaiset on valittu tässä julkaisussa tarkasteltavaksi, koska heistä on parhaiten saatavissa ammattitietoja.

Hallinnolliset johtotehtävät ovat valtaosaltaan miesten käsissä

Kuntien parhaiten palkattuihin kuuluvat lääkärit ja hallinnollisia johtotehtäviä hoitavat. Näissä ryhmissä on selvästi enemmän miehiä kuin naisia, kuten yleensä parhaiten palkatuissa tehtävissä. Vaikka opettajista suuri osa on naisia, rehtoreista vain noin joka kuudes on nainen. Opettajaryhmien väliset palkkauserot eivät sen sijaan ilmennä sukupuolieroja, ainakaan merkittävästi: naisenemmistö on sekä parhaiten että huonoiten palkatuissa ryhmissä.

Johtavista lääkäreistä 10 - 15 %, terveyskeskuslääkäreistä yli 40 %, mutta hoitajista lähes 100 % on naisia. Mielisairaanhoidajat ovat poikkeus hoitoalojen naisvaltaisuudesta: heistä miehiä on noin kolmasosa. Palkkauksessa tämä alan "suhteellinen miesvaltaisuus" ei kuitenkaan näy.

Korjaus-, kunnostus- ja varastotöissä vain varastoalalla on suhteellisen paljon naisia, jotka toimivat erityisesti varastoapulaisina.

Kirjasto- ja toimistotöissä työskentelevistä yleensä yli 90 % on naisia. Poikkeuksena ovat kirjastoautonkuljettajat, jotka pääosin ovat miehiä. Toimistoissa työskentelevistä miehiä on suhteellisesti eniten osasto- ja toimistosuhteereinä (noin 15 %).

Tyypillisiä suuria matalapalkka-aloja kuntasektorilla ovat kotitalous- ja kiinteistöhoitoalat. Näillä aloilla talous-, siivous- yms. työt ovat lähes täysin naisten suorittamia. Sen sijaan talonmiehistä naisia on vain 10 %.

Taulukko 5. Julkiseen sektoriin kuukausipalkkaisessa palvelussuhteessa olevien kokoaikasten henkilöiden lukumäärät ja kokonaisansion jakauma koulutusasteen ja sukupuolen mukaan lokakuussa 1983

Koulutusaste	Henkilöiden lukumäärä	Henkilöiden osuus (%) kaikista samalla sektorilla ja samaa sukupuolta olevista	Kokonaisansio							
			Keski-määrin (mk)	Henkilöiden määrä eri palkkatasoilla (%)						
				alle 4 000 mk	alle 5 000 mk	alle 7 000 mk	alle 10 000 mk	ylli 10 000 mk		
Alempi keskiaste										
Kunta										
Miehet	6 994	11	5 221	10,7	47,5	93,4	99,7	0,3		
Naiset	48 973	25	4 402	29,0	80,8	99,6	100,0	0,0		
Valtio										
Miehet	13 721	14	5 871	5,8	26,2	81,4	99,6	0,4		
Naiset	7 696	11	4 397	31,9	81,4	99,4	100,0	0,0		
Ylempi keskiaste										
Kunta										
Miehet	11 673	18	6 447	6,9	20,7	70,1	95,1	4,9		
Naiset	33 643	17	4 795	20,1	64,8	96,5	99,5	0,5		
Valtio										
Miehet	16 459	16	6 355	3,0	20,0	69,0	97,5	2,5		
Naiset	7 506	11	4 581	27,4	72,9	97,4	99,7	0,3		
Alin korkea-aste										
Kunta										
Miehet	9 891	15	7 813	1,6	6,2	30,6	91,6	8,4		
Naiset	26 205	13	5 648	7,3	37,6	85,6	99,8	0,2		
Valtio										
Miehet	4 222	4	7 279	6,7	15,9	43,5	90,5	9,5		
Naiset	4 288	6	4 915	29,3	59,5	89,0	99,4	0,6		
Alempi kandidaattiaste										
Kunta										
Miehet	6 145	10	7 251	0,7	6,6	50,5	93,1	6,9		
Naiset	12 277	6	6 261	1,8	16,4	74,0	98,9	1,1		
Valtio										
Miehet	2 965	3	7 692	1,3	10,5	39,7	84,8	15,2		
Naiset	2 709	4	6 188	4,4	19,6	72,1	97,4	2,6		
Ylempi kandidaattiaste										
Kunta										
Miehet	9 120	14	9 879	0,5	3,2	17,4	57,5	42,5		
Naiset	10 673	5	8 144	0,9	7,2	32,0	83,4	16,6		
Valtio										
Miehet	12 393	12	8 562	0,4	4,3	28,3	73,1	26,9		
Naiset	4 911	7	7 064	1,5	11,2	54,1	92,2	7,8		
Tutkijakoulutus										
Kunta										
Miehet	1 527	2	13 191	0,2	0,4	2,7	16,4	83,6		
Naiset	459	0	11 133	0,2	2,6	10,6	33,4	66,5		
Valtio										
Miehet	3 742	4	10 178	0,0	0,1	9,8	51,1	48,9		
Naiset	620	1	8 673	0,2	0,8	24,6	74,1	25,9		
Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa tai tutkinto tuntematon										
Kunta										
Miehet	18 650	29	5 084	14,7	37,8	94,3	99,4	0,6		
Naiset	64 028	33	4 061	49,3	94,1	99,8	100,0	0,0		
Valtio										
Miehet	48 019	47	5 229	12,6	46,5	91,3	99,3	0,7		
Naiset	42 394	60	4 372	32,2	79,5	98,8	99,8	0,2		

Lähteet: Valtion virkamiesrekisteri, julkaisematon tuloste
Valtion työsuhteisten rekisteri, julkaisematon tuloste
Kunnallinen henkilörekisteri, julkaisematon tuloste

TAULUKKO 6.

KUNTIEN JA KUNTAINTLIITTOJEN KUUKAUSIPALKKAISTEN LUKUMÄÄRÄT JA KOKONAISKESKIANSIOT MERKITTÄVIMMISSÄ AMMATEISSA SUKUPUOLITTAIN LOKAKUUSSA 1983

Ammattiryhmä Ammatti	henkilöiden lukumäärä	Naisten osuus (%)	Kokonais- keskiansio (mk)	Naisten ja miesten ansioiden suhde (%)
Lääkärit				
Osastonylilääkäri	128	12	15 688	87
Ylilääkäri	528	14	14 338	91
Apulaisylilääkäri	253	20	13 307	97
Osastonlääkäri	1198	33	12 493	91
Terveyskeskuslääkäri	1815	44	12 208	84
Apulaislääkäri	1029	40	11 165	85
Terveyskesk.hammaslääkäri	1084	74	9 708	87
Eläinlääkäri	150	22
Hallinto				
Apulaiskaupunginjohtaja	66	3	18 243	..
Kaupunginjohtaja	82	0	15 702	-
Kunnanjohtaja	336	1	11 171	..
Kaupunginsihteeri	92	3	10 600	..
Osastopäällikkö	203	25	10 238	74
Apulaiskaupunginsihteeri	66	9	10 088	103
Toimistopäällikkö	326	29	8 644	77
Oikeusavustaja	99	36	8 575	97
Taluspäällikkö	408	30	7 298	92
Kunnansihteeri	312	35	7 270	95
Taloussihteeri	133	55	6 358	102
Rehtorit				
Lukion rehtori	2733	15	10 915	98
Peruskoulun yläasteen rehtori	166	16	10 090	96
Yläasteen koulun rehtori	127	13	10 072	99
Rehtori	318	20	9 791	96
Peruskoulun ala-asteen rehtori	124	2	8 798	..
Ala-asteen koulun rehtori	106	4	8 503	..
Peruskoulun ala-asteen johtaja	449	15	8 313	98
Koulutoimen johtaja	326	8	8 025	94
Kansalaisopiston rehtori	169	36	7 668	93
Tekniikka				
Arkkitehti	98	46	8 974	95
Suunnitteluinsinööri	255	10	8 098	87
Toimistoarkkitehti	102	50	8 034	100
Toimistoinsinööri	126	16	7 911	82
Tiemestari	46	0	7 200	-
Rakennustarkastaja	364	1	6 786	..
Suunnitteluteknikko	177	5	6 383	78
Rakennusmestari	1368	4	6 236	80
Mittausteknikko	322	5	6 183	94

Ammattiryhmä Ammatti	Henkilöiden lukumäärä	Naisten osuus (%)	Kokonais- keskiansio (mk)	Naisten ja miesten ansioiden suhde (%)
Opettajat ym.				
Kauppaoppilaitoksen lehtori	122	55	10 088	92
Vanhempi lehtori	1912	60	9 397	94
Lukion lehtori	618	61	9 009	94
Lukion ja peruskoulun yht. vanh. lehtori	683	50	8 848	
Ammattiaineiden opettaja	612	8	8 832	94
Peruskoulun johtaja- opettaja	580	14	8 653	97
Lehtori	1045	44	7 801	92
Ammatinopettaja	390	66	7 574	99
Yleisaineiden opettaja	409	38	7 502	95
Työnohjaaja ammatti- koulussa	720	1	7 486	93
Ammatinopettaja, ammatti- koulussa	420	94	7 477	98
Matematiikan ym. lehtori	625	42	7 468	93
Englannin yms. lehtori	703	87	7 395	93
Peruskoulun lehtori	4172	72	7 297	97
Tarkkailuluokan opettaja	81	27	7 279	88
Opinto-ohjaaja	336	45	7 263	97
Teknisen käsityön opettaja	121	1	6 963	..
Peruskoulun aineenopettaja	2013	63	6 940	94
Erityisopettaja, perus- koulussa	605	66	6 532	89
Peruskoulun luokanopettaja	5545	71	6 425	91
Tekstiilikäsityön opettaja	152	100	6 388	-
Tuntiopettaja	3877	50	6 314	94
Erityisopettaja	519	73	6 289	89
Koulukuraattori	145	89	4 724	99
Suunnittelijat ym.				
Suunnittelus sihteeri	170	37	6 761	92
Suunnittelija	370	35	6 538	101
Tutkija	161	55	5 776	102
Hoitajat				
Ylihoitaja	460	98	6 243	100
Kätilö	291	100	5 824	-
Osastonhoitaja, Osastonhoitaja, sairaa- lassa	2132	97	5 773	97
Osastonhoitaja	508	97	5 612	105
Apulaisosastonhoitaja, sairaalassa	1493	98	5 545	98
Erikoissairaanhoitaja	2833	97	5 263	102
Mielisairaanhoitaja	4040	67	5 294	101
Sairaanhoitaja	8571	100	5 161	..
Terveydenhoitaja	3651	100	4 934	105
Hoitaja	1642	94	4 892	100
Vajaamielishoitaja	479	93	4 861	95
Apuhoitaja, sairaalassa	7323	99	4 735	102
Röntgenhoitaja	1013	94	4 705	100
Laboratoriohoitaja	1916	98	4 703	100
Apuhoitaja	6548	99	4 702	103
Lääkintävoimistelija	769	95	4 337	101
Hammashoitaja	1754	99	3 903	100

Ammattiryhmä Ammatti	Henkilöiden lukumäärä	Naisten osuus (%)	Kokonais- keskiansio (mk)	Naisten ja miesten ansioiden suhde (%)
Liikenne				
Raitiovaunukuljettaja	353	22	5 518	101
Linja-autonkuljettaja	1647	2	5 515	92
Autonkuljettaja	243	2	4 643	..
Raitiovaununrahastaja	155	100	4 529	..
Korjaus-, kunnostus- ym. työt				
Nosturinkäyttävä	115	0	5 703	-
Työnjohtaja	900	4	5 666	93
Lämmittäjä	290	0	5 647	..
Vanhempi ammattimies	623	1	5 302	88
Sähköasentaja	150	2	5 210	..
Nuorempi ammattimies	459	2	4 752	95
Laitosmies	452	0	5 148	..
Varastonhoitaja	469	29	4 635	93
Huoltomies	639	8	4 220	97
Apumies	260	7	3 920	90
Varastoapulainen	243	74	3 755	109
Sosiaalityö yms.				
Kunnalliskodin johtaja	203	96	5 566	101
Nuorisosihteeri	285	56	4 888	94
Sosiaalihoitaja	368	97	4 690	100
Sosiaalityöntekijä	540	91	4 685	103
Sosiaalitärkkaaja	416	87	4 630	100
Kodinhoitaja	3552	100	4 060	110
Kotivastustaja	4109	99	3 646	111
Kirjastotyö				
Kirjastonhoitaja	248	90	5 215	99
Kirjastoamanuenssi	502	93	4 594	106
Kirjastoautonkuljettaja	90	1	4 380	..
Kirjastovirkailija	169	96	3 861	103
Kirjastoapulainen	1101	96	3 773	108
Lasten päivähoito				
Päiväkodin johtaja	1351	94	5 292	104
Perhepäivähoidon ohjaaja	526	97	4 528	105
Lastentarhanopettaja	3528	96	4 438	103
Lastenhoitaja	5190	100	4 292	109
Päiväkotiapulainen	3785	100	3 563	114
Toimisto- yms. työt				
Osastisihteeri	195	85	5 481	97
Toimistos sihteeri	780	87	4 910	101
Toimistonhoitaja	861	96	4 670	98
Kanslisti	4009	99	4 308	107
Apulaiskanslisti	3785	99	4 066	104
Konekirjoittaja	1389	99	4 042	103
Osastoavustaja	1968	100	3 908	103
Toimistovirkailija	3980	97	3 744	108
Toimistoapulainen	3022	96	3 726	101

Ammattiryhmä Ammatti	Henkilöiden lukumäärä	Naisten osuus (%)	Kokonais- keskiansio (mk)	Naisten ja miesten ansioiden suhde (%)
Hoitoapulaiset yms.				
Osastoapulainen	2749	100	4 274	110
Hoitoapulainen	2391	95	4 206	104
Sairaala-apulainen	7668	100	4 190	118
Laitosapulainen	4697	100	4 074	115
Terveyskeskusavustaja	2513	99	4 062	82
Välinehuoltoapul.	460	99	3 924	..
Kylvettäjä	976	99	3 911	103
Välinehuoltaja	647	100	3 880	..
Kuntohoitaja	408	93	3 746	98
Kotitaloustyö				
Emäntä	1277	100	4 691	..
Keittäjä	3311	100	4 272	106
Keittiöapulainen	7000	99	3 976	113
Tarjoilija	187	98	3 755	109
Kiinteistöhoito ym.				
Talonmies	2441	7	4 555	95
Keittäjä-siivooja	894	100	3 963	..
Siivooja	8857	100	3 800	110

Lähde: Kunnallisten viranhaltijoiden ja kuukausipalkkaisten työntekijöiden ja toimihenkilöiden palkkatilasto

TILASTOJEN TIETOJEN KERUUSTA JA KÄYTETYISTÄ KÄSITTEISTÄ

KOULUTUSTILASTOT

Tutkinnolla tarkoitetaan vähintään 4 kuukautta kestäneen koulutuksen loppuun suorittamista lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa. Tutkinnot on luokiteltu koulutusaloittain Tilastokeskuksen koulutusluokituksen mukaan.

Keskiasteen koulutukseen kuuluvat esim. ammattikoulu- tai ylioppilastutkinto ja teknikon tutkinto. Korkean asteen koulutukseen kuuluvat esim. insinöörin, filosofian kandidaatin, lisensiaatin tai tohtorin tutkinnot.

Tiedonkeruu

Koulujärjestelmäkoulutuksen osalta kysytään lomakkeilla tai saadaan opetushallinnon viranomaisilta tiedot peruskouluissa, lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa tai korkeakouluissa opiskelevista ja suoritetuista tutkinnoista.

Väestön koulutusrakennetta koskevat tiedot perustuvat Tilastokeskuksen tutkintorekisteriin. Tutkintorekisterissä on tiedot perusasteen jälkeen suoritetuista tutkinnoista, joissa koulutusaika on vähintään 400 tuntia. Tiedot julkaistaan henkilön korkeimman suoritettun koulutuksen mukaan.

TYÖVOIMATILASTOT

Tiedonkeruu

Työvoimatilaston tiedot kerätään kuukausittain noin 12 000 hengen otokselta. Otos on poimittu väestön keskusrekisteristä 15 - 74-vuotiaasta väestöstä. Otoshenkilöt haastatellaan ja heiltä kysytään työllisyystiedot koskien kunkin kuukauden tiettyä viikkoa, ns. tutkimusviikkoa. Otoshenkilöille määritellään ns. toiminnan laatu tutkimusviikon perusteella. Henkilö on joko työllinen, työtön, opiskelija, varusmies, työkyvytön tai työkyvyttömyyseläkkeellä, muulla eläkkeellä, omaa kotitalouttaan hoitava tai muu edellisiin luokkiin kuulumaton. Työvoimaan kuuluvuus (siis työllisenä tai työttömänä oleminen) on ensisijainen toiminnan laatu.

Kuukausittaisen tutkimuksen lisäksi tehdään syksyisin ns. vuosihaastattelu. Vuosihaastattelu on laajempi tutkimus kuin kuukausittain tehty työvoimatutkimus. Vuosihaastattelussa kartoitetaan mm. työoloja, työhistoriaa, työttömyyden taustaa ja kestoa, ja työvoimaan kuulumattomien ansiotyöhön siirtymistä. Tutkimuksen taustatietoina on mm. perhetietoja kuten lasten lukumäärä ja ikä ja puolison toiminta.

Käsitteet

Työikäinen väestö

Työvoimatilastoissa työikäiseksi väestöksi luetaan yleensä 15 - 74-vuotiaat.

Työlliset

Työlliseksi luokitellaan henkilö, joka tutkimusviikkona teki yhtenäkin päivänä työtä palkkaa tai voittoa saadakseen tai työskenteli avustavana perheenjäsenenä vähintään kolmanneksen alan normaalista työajasta tai oli työpaikastaan tilapäisesti poissa.

Työttömät

Työttömäksi luokitellaan henkilö, joka oli koko tutkimusviikon työtä vaille ja siihen käytettävissä sekä etsi sitä tai odotti sovitun työn alkamista tai oli työpaikastaan lomautettu. Työttömyyseläkkeellä olevat luetaan myös työttömiksi.

Työvoima

Työvoima on työlliset ja työttömät yhteensä.

Työvoimaosuus

Työvoimaan kuuluvien osuus vastaavasta työikäisestä väestöstä.

Työttömyysaste

Työttömien prosenttiosuus työvoimasta.

Työvoimaan kuulumaton väestö

Työvoimaan kuulumattomaksi luetaan henkilö, joka ei tutkimusviikkona kuulunut työvoimaan. Työvoimaan kuulumattomia ovat opiskelijat, varusmiehet, omaa kotitalouttaan hoitavat, työkyvyttömät, eläkkeellä olevat sekä muut edellisiin luokkiin kuulumattomat.

Piilotyöttömät

Piilotyöttömäksi luokitellaan työvoimaan kuulumaton henkilö, joka olisi tutkimusviikolla halunnut mennä työhön ja olisi voinut myös vastaanottaa työtä 2 viikon kuluessa, jos sopivaa työtä olisi ollut saataavissa paikkakunnalla. Piilotyötön ei ole kuitenkaan etsinyt työtä aktiivisesti.

PALKKATILASTOT, YKSITYINEN SEKTORI

Yksityisen sektorin 1,3 miljoonasta palkansaajasta on tilastoinnin piirissä noin 800 000. Tilastojen peittävyys vaihtelee toimialoittain suuresti. Heikoin se on kiinteistö- ja liike-elämää palvelevassa toiminnassa. Tilastokeskuksen julkaisemista tiedoista osa on ainoastaan työnantajaliittojen jäseniltään keräämiä ansiotietoja, osa on kerätty yhteistyössä työnantajaliittojen kanssa siten, että Tilastokeskus on kerännyt aineiston järjestäytymättömiltä työnantajilta ja työnantajaliitot jäseniltään. Yksityisellä sektorilla on lisäksi tilastoja, jotka perustuvat yksinomaan Tilastokeskuksen keräämään aineistoon.

Säännöllisen työajan kokonaisansio sisältää mm. luontoisedut rahaksi arvioituna, provisiot ja harvemmin kuin kuukausittain maksettavat erät kuten tantiemin, muunnettuna kuukausikeskimääräksi, mutta se ei sisällä lomarahaa, eikä lisä- ja ylityöstä maksettua palkkaa.

Kokonaiskeskituntiansio perustuu tehdyn työajan ansioon ja siihen sisältyy ylityöstä saadut palkat.

PALKKATILASTOT, JULKINEN SEKTORI

Valtion ja kuntasektorin palkkatilastot tuotetaan henkilörekistereistä, joita kuukausipalkkaisten osalta päivitetään kerran ja tuntipalkkaisten osalta 4-5 kertaa vuodessa. Rekisterien tuotannosta vastaa Tilastokeskus (kuntasektori ja valtion tuntipalkkaiset) ja Valtiokonttori (valtion virka- ja työsuhteiset).

Kokoaikaisessa palvelussuhteessa olevan palkka on maksettu koko tiedustelukuukaudelta täysimääräisenä ja palvelussuhde on ollut täysipalkkainen, päävirkainen tai päätoiminen.

Kokonaiskeskiansioon (tai -palkkaan) sisältyvät bruttomääräisinä kaikki muut ansiot paitsi lomaraha.

LÄHTEET

KOULUTUSTILASTOT:

Tilastotiedotuksen KO-sarjan julkaisuja

TYÖVOIMATILASTOT:

Suomalaisten ajankäyttö 1979; Niemi, Kiiski, Liikkanen
Tilastokeskuksen tutkimuksia nro 65

Työvoimatutkimus 1983, SVT XL:8

Työvoimatutkimus, Keskimääräiset viikkotyötunnit 1983
Tilastotiedotus TY 1984:30

Työvoimatutkimus 1983, vuosihaastattelu, työttömyys
Tilastotiedotus TY 1984:31

Työvoimatutkimus 1983, vuosihaastattelu,
julkaisemattomia konetauluja

PALKAT, YKSITYINEN SEKTORI:

Liikealan ja teollisuuslaitosten toimihenkilöiden palkat
elokuussa 1983. Tilastotiedotus PA 1984:14

Teollisuustyöntekijöiden palkat, 1. neljännes 1984
Tilastotiedotus PA 1984:31

PALKAT, JULKINEN SEKTORI:

Kunnallisten viranhaltijoiden ja kuukausipalkkaisten työntekijöiden
ja toimihenkilöiden palkat lokakuussa 1983
Tilastotiedotus PA 1985:7

Valtion virkamiesten palkat lokakuussa 1983
Tilastotiedotus PA 1985:5

Yksityisoikeudellisessa työsopimussuhteessa valtioon olevien kuukausipalk-
kaisten toimihenkilöiden ja työntekijöiden palkkatilasto lokakuussa 1983
Tilastotiedotus PA 1985:6

TILASTOKESKUS
TUTKIMUKSIA

Tilastokeskus on julkaissut Tutkimuksia v. 1966 alkaen, v. 1980 lähtien ovat ilmestyneet seuraavat:

55. *Carita Putkonen*, Tupakkatuotteiden kulutus, Tupakkatuotteiden kokonaiskulutus Suomessa vuosina 1960–1978. Tammikuu 1980. 23 s.
56. *Pentti Tuominen*, Tuottajahintaiset indeksit, Menetelmät ja käytäntö, Teollisuuden tuottajahintaindeksi 1975=100, Kotimarkkinoiden perushintaindeksi 1975=100, Vientihintaindeksi 1975=100, Tuontihintaindeksi 1975=100. Maaliskuu 1980. 124 s.
56. *Pentti Tuominen*, Producer Price Indices, Methods and Practice, Producer Price Index for Manufactured Products 1975=100, Basic Price Index for Domestic Supply 1975=100, Export Price Index 1975=100, Import Price Index 1975=100. August 1980. 125 p.
57. *Risto Kolari*, Kuolleisuus, Kohorttikuoletisuus Suomessa v:sta 1851 lähtien. Maaliskuu 1980. 94 s.
58. *Vihavainen – Valppu – Suokko – Björk*, Kansantalouden tilinpito, Pääomakanta vuosina 1965–1977. Huhtikuu 1980. 101 s.
59. *Pekka Mäkelä*, Maatalouden yritystilastojärjestelmän kehittäminen. Toukokuu 1980. 35 s.
60. Tuotantomenetelmien kehittäminen, Tilastokeskuksen pitkän tähtäyksen suunnitelman erillisselvitys. Joulukuu 1980. 38 s.
61. *Pekka Mäkelä – Raimo Nurminen*, Kansantalouden tilinpito, Maa-, metsä- ja kalatalous sekä metsästys kansantalouden tilinpidossa. Syyskuu 1980. 129 s.
62. *Uotila – Leppä – Katajala*, Kansantalouden tilinpito, Neljännesvuosittainen kansantalouden tilinpito. Marraskuu 1980. 58 s.
63. *Heikki Sourama – Olli Saarialho*, Kansantalouden tilinpito, Rakenne, määritelmät ja luokitukset. Joulukuu 1980. 87 s.
64. *Hannu Pääkkönen*, Työttömyyden keston mittaaminen Suomessa. Maaliskuu 1981. 35 s.
65. *Iiris Niemi – Salme Kiiski – Mirja Liikkanen*, Suomalaisten ajankäyttö 1979. Maaliskuu 1981. 143 s.
65. *Iiris Niemi – Salme Kiiski – Mirja Liikkanen*, Use of time in Finland 1979. September 1981. 143 p.
66. *Sinikka Askelo*, Opettajien työmäärätutkimus 1979, Peruskoulu, Lukio, Harjoittelukoulut, Iltakoulut. Huhtikuu 1981. 234 s.
66. *Sinikka Askelo*, Lärarnas arbetsmängd 1979, Grundskolan, Gymnasiet, Övningskolorna, Aftonläroverken. April 1982. 226 s.
67. *Ari Tyrkkö*, Palkansaajien ansio- ja tulotason kehityksen mittaaminen. Toukokuu 1981. 74 s.
68. *Olavi E. Niitamo*, Tilastollinen tietohuolto 1980-luvulla. Elokuu 1981. 40 s.
69. *Juha Pietilä – Aku Alanen*, Valtion tulot ja menot lääneittäin 1978. Elokuu 1981, 88 s.
69. *Juha Pietilä – Aku Alanen*, Statens inkomster och utgifter länsvis, December 1981. 86 s.
70. Rakennuskustannusindeksit 1980=100. Elokuu 1981, 59 s.
71. Tilastokeskuksen pitkän tähtäyksen runkosuunnitelma. Syyskuu 1981. 49 s.
71. *Niitamo, O.E. – Laihonon, A. – Tiitonen, P.*, Long-Term Planning in the Central Statistical Office of Finland, November 1981. 70 p.
72. *Raaili Broas*, Kansantalouden tilinpito, Yritykset kansantalouden tilinpidossa. Huhtikuu 1982. 62 s.
73. *Veli-Jukka Leppänen – Henry Takala*, Kansantalouden tilinpito, Rakennustoiminta kansantalouden tilinpidossa. Huhtikuu 1982. 112 s.
74. *Heli Jeskanen-Sundström*, Kansantalouden tilinpito, Teollinen toiminta kansantalouden tilinpidossa. Huhtikuu 1982. 55 s.
75. Tie- ja maarakennuskustannusindeksit 1980=100. Toukokuu 1982. 15 s.
76. *Matti Parkkinen*, Teollisuustuotannon volyyymi-indeksin laskenta. Kesäkuu 1982. 80 s.
77. *Kari Ritvanen*, Kansantalouden tilinpito, Voitto tavoittelemattomat yhteisöt kansantalouden tilinpidossa, Kesäkuu 1982. 70 s.
78. *Reino Hjerpe – Jouko Kaartinen*, Markkinaton tuotanto, hyvinvointi ja kansantalouden tilinpito. Elokuu 1982. 71 s.

79. *Pertti Marjomaa*, Väestökehitys ja kotitalouksien kulutusmenot. Elokuu 1982. 60 s.
80. *Lättilä – Heiskanen – Komulainen – Niskanen – Siren*, Tapaturmat ja väkivalta 1980, Haastattelututkimus tapaturmien ja väkivallan yleisyydestä sekä terveyshaitoista. Syyskuu 1982. 277 s.
80. *Lättilä – Heiskanen – Komulainen – Niskanen – Siren*, Accidents and Violence 1980, A Survey of the Incidence of Accidents, Criminal Violence and the Resulting Injuries. April 1983. 177 p.
81. *Wolfgang Lutz*, Demographic Transition and Socio-economic Development in Finland 1871 – 1978 – a Multivariate Analysis. November 1982. 81 p.
82. *Mauri Nieminen*, Muuttoliike, Maassamuuton syyt 1977 – 78. Marraskuu 1982. 90 s.
83. Suomen kansantalouden tilinpitoa sata vuotta. Joulukuu 1982. 93 s.
84. *Risto Kolari*, Korkeakouluopiskelu, Korkeakoulututkinnot ja opintojen keskeyttäminen 1966 – 1979. Joulukuu 1982. 100 s.
85. *Eeva Hamunen*, Kansantalouden tilinpito, Liikenne kansantalouden tilinpidossa. Joulukuu 1982. 79 s.
86. *Jarmo Hyrkkö – Ilkka Lehtinen*, Nettohinta-indeksi 1977=100. Tammikuu 1983. 37 s.
87. *Veli-Matti Lehtonen – Timo Puustinen – Pentti Tuominen*. Vuoden 1980 kuntien kalleustutkimus. Maaliskuu 1983. 176 s.
87. *Veli-Matti Lehtonen – Timo Puustinen – Pentti Tuominen*. Dyrortsundersökningen 1980. Mars 1983. 194 s.
88. *Markku Tahvanainen – Markku Lindqvist*, Talonrakennustoiminnan volyyymi-indeksi 1980=100. Huhtikuu 1983. 79 s.
89. *Olavi E. Niitamo*, Johdonmukaisuus ja ristiriita. Huhtikuu 1983. 54 s.
90. Future Trends of Data Management, *Olavi E. Niitamo*, Data Management in the 1980s. *Olli Janhunen*, Integration of Data, Applications and the Mass Media. May 1983. 23 p.
91. *Iiris Niemi*, The 1979 Time Use Study Method. May 1983. 27 p.
92. *Heikki Havén – Risto Syvänperä*, Aikuiskoulutukseen osallistuminen 1980. Toukokuu 1983. 100 s.
92. *Heikki Havén – Risto Syvänperä*, Participation in Adult Education in 1980. May 1984. 100 p.
93. *Lättilä – Heiskanen*, Piilorikollisuus 1980, Haastattelututkimus henkilöön kohdistuneesta ilmitulleesta rikollisuudesta ja piilorikollisuudesta. Toukokuu 1983. 99 s.
93. *Lättilä – Heiskanen*, Hidden Criminality 1980, A Survey on Reported and Unreported Offences Against the Person. December 1983. 92p.
94. *Aila Repo*, Väestön tutkinto- ja koulutus rakenne-ennuste 1981 – 1995. Toukokuu 1983. 154 s.
95. *Hiikka Vihavainen – Seppo Varjonen*, Kansantalouden tilinpito, Investoinnit kansantalouden tilinpidossa. Toukokuu 1983. 75 s.
96. *Tuomo Niskanen*, Rikosvahingot 1980, Otantatutkimus poliisin tietoon tulleista omaisuus- ja väkivaltarikoksista. Kesäkuu 1983. 99 s.
96. *Tuomo Niskanen*, Crime Damages 1980, A Study of Property Offences and Violent Offences Reported to the Police. February 1984. 88 p.
97. *Risto Kolari*, Ammatillinen liikkuvuus Suomessa 1970/1975. Heinäkuu 1983. 127 s.
98. *Mauri Nieminen*, Suomen ruotsinkielinen väestö vuosina 1980–2020. Heinäkuu 1983. 51 s.
99. *Carita Putkonen*, Luotettavuustutkimus Väestö- ja asuntolaskenta 1980 osa I, Selvitys mittaus- ja käsittelyvirheistä. Marraskuu 1983. 215 s.
99. *Carita Putkonen*, Confidence Study Population and Housing Census 1980, Measurement and Processing Errors. December 1984. 93 p.
100. *Carita Putkonen*, Luotettavuustutkimus Väestö- ja asuntolaskenta 1980 osa II, Peittävyys selvitys. Elokuu 1984. 73 s.
101. *Rudolf Andorka – István Harcsa – Iiris Niemi*, Use of Time in Hungary and in Finland, Comparison of results of time budget surveys by the Central Statistical Offices of Finland and Hungary. November 1983. 62 p.
102. Air Quality Statistics: methods and principles Finland. Hungary. Sweden. December 1983. 103 p.

103. *Esa-Jukka Käär – Veli-Jukka Leppänen*, Kansantalouden tilinpito, Aluetilinpito 1976 ja 1978: menetelmät ja tulosten analyysi. Joulukuu 1983. 106 s.
104. Tilastojen laadun tutkiminen, Tilastokeskuksen laatupäivän esitelmät. Helmikuu 1984. 75 s.
105. *Jarmo Hyrkkö – Erkki Hakkarainen*, Tuottajahintaindeksit 1980=100. Huhtikuu 1984. 106 s.
106. *Tuula Rissanen*, Työvoimatiedustelun luotettavuus vuosina 1976 – 1982. Toukokuu 1984. 35 s.
107. *Reino Hjerppe – Olavi E. Niitamo – Aino Salomäki*, Development of a Household Data Base in Finland. May 1984. 21 p.
108. Nuorten elinolot. Elokuu 1984. 131 s.
109. *Leena Söder*, Kansantalouden tilinpito, kotitaloudet kansantalouden tilinpidossa. Elokuu 1984. 105 s.
110. *Ritva Marin*, Uusintarikollisuus 1977–81. Lokakuu 1984. 112 s.
111. *Hannele Hermunen*, Oppilaiden sosiaalinen tausta 1980. Lokakuu 1984. 89 s.
112. *Ilkka Lehtinen – Jarmo Hyrkkö*, Kuluttajahintaindeksi 1981=100. Joulukuu 1984. 57 s.
113. *Heli Kovalainen – Olavi Lehtoranta*, Työnvälityksen ja työvoimatutkimuksen työttömien vertailu 1982. Joulukuu 1984. 113 s.
114. *Markku Tahvanainen*, Kotitalouksien asuinolot 1981. Joulukuu 1984. 91 s.
115. *Aku Alanen*, Yritystoiminnan julkinen rahoitus 1982. Helmikuu 1985. 48 s.
116. Naiset ja miehet työelämässä. Maaliskuu 1985. 47 s.

Tätä julkaisua myy

**VALTION
PAINATUSKESKUS**

POSTIMYYNTI

PL 516
00101 Helsinki
Vaihde (90) 539 011
Telex 123458 vapk sf
KIRJAKAUPAT HELSINGISSÄ
Annankatu 44
(Et. Rautatiekadun kulma)
Vaihde (90) 17 341

Eteläesplanadi 4
Puh. (90) 662 801

Denna publikation säljes
av

**STATENS
TRYCKERICENTRAL**

POSTFÖRSÄLJNING

PB 516
00101 Helsingfors
Växel (90) 539 011
Telex 123458 vapk sf
BOKHANDLAR I HELSINGFORS
Annegatan 44
(I hörnet av S. Järnv.g.)
Växel (90) 17 341

Södra esplanaden 4
Tel. (90) 662 801

This publication is
available from

**GOVERNMENT
PRINTING CENTRE**

MAIL ORDERS

P.O. BOX 516
SF-00101 Helsinki Finland
Phone internat.
+ 358 0 539 011
Telex 123458 vapk sf
BOOKSHOPS IN HELSINKI
Annankatu 44
Phone (90) 17 341
Eteläesplanadi 4
Phone (90) 662 801